

Vlaams
Parlement

vergadering **C111**
zittingsjaar 2015-2016

Woordelijk Verslag

Commissievergadering

Commissie voor Leefmilieu, Natuur, Ruimtelijke Ordening,
Energie en Dierenwelzijn

van 3 februari 2016

INHOUD

VRAAG OM UITLEG van Sabine Vermeulen aan Ben Weyts, Vlaams minister van Mobiliteit, Openbare Werken, Vlaamse Rand, Toerisme en Dierenwelzijn, over de import van honden uit Nederland – 692 (2015-2016)	3
VRAAG OM UITLEG van Gwenny De Vroe aan Ben Weyts, Vlaams minister van Mobiliteit, Openbare Werken, Vlaamse Rand, Toerisme en Dierenwelzijn, over het voorkomen van dierenleed ten gevolge van vuurwerk – 725 (2015-2016)	6
VRAAG OM UITLEG van Sabine Vermeulen aan Ben Weyts, Vlaams minister van Mobiliteit, Openbare Werken, Vlaamse Rand, Toerisme en Dierenwelzijn, over de hondenhandel in Vlaanderen na één jaar rabiëswetgeving – 970 (2015-2016)	8
VRAAG OM UITLEG van Stefaan Sintobin aan Annemie Turtelboom, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Begroting, Financiën en Energie, over de nota 'Opvallende evoluties op de Belgische groothandelsmarkten elektriciteit en gas in 2015' van de Commissie voor de Regulering van de Elektriciteit en het Gas (CREG) – 937 (2015-2016)	10
VRAAG OM UITLEG van Robrecht Bothuyne aan Annemie Turtelboom, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Begroting, Financiën en Energie, over gasleveringen vanuit Nederland – 941 (2015-2016)	
VRAAG OM UITLEG van Andries Gryffroy aan Annemie Turtelboom, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Begroting, Financiën en Energie, over de afbouw van aardgastoevoer uit Nederland – 986 (2015-2016)	14
VRAAG OM UITLEG van Andries Gryffroy aan Annemie Turtelboom, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Begroting, Financiën en Energie, over regelluwe zones – 966 (2015-2016)	19
VRAAG OM UITLEG van Andries Gryffroy aan Annemie Turtelboom, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Begroting, Financiën en Energie, over de energiebesparende maatregelen en het energieverbruik – 967 (2015-2016)	23
VRAAG OM UITLEG van Andries Gryffroy aan Annemie Turtelboom, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Begroting, Financiën en Energie, over de ondersteuning van bedrijven die bijdragen aan de netstabiliteit – 968 (2015-2016)	28
VRAAG OM UITLEG van Andries Gryffroy aan Annemie Turtelboom, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Begroting, Financiën en Energie, over vervuiling van het elektriciteitsnet – 987 (2015-2016)	29

VRAAG OM UITLEG van Sabine Vermeulen aan Ben Weyts, Vlaams minister van Mobiliteit, Openbare Werken, Vlaamse Rand, Toerisme en Dierenwelzijn, over de import van honden uit Nederland – 692 (2015-2016)

Voorzitter: de heer Bart Nevens

De voorzitter: Mevrouw Vermeulen heeft het woord.

Sabine Vermeulen (N-VA): Vroeger was Vlaanderen, met vooral de Kempen, de broedplaats voor malafide hondenhandel. Maar nu Vlaanderen de regels heeft aangescherpt, verplaatst die handel zich blijkbaar naar Nederland, meer precies naar Noord-Brabant. Handelaren wijken uit naar Nederland om te kunnen importeren. De importeurs die op onze 'witte lijst' staan, werden onlangs nog gecontroleerd. Daarbij werd nagegaan of de inrichtingen op de lijst zelf honden of katten kweken, of de verzamelcentra documentatie bijhouden waaruit moet blijken dat de kwekers van de door hen aangeboden dieren voldoen aan de vereisten van de Vlaamse regelgeving, en of er een identificatie- en registratiesysteem bestaat dat toelaat om de dieren te traceren tot bij hun kweker.

Aangezien in Nederland een dergelijke witte lijst en controle ontbreken, kunnen er nog steeds verwaarloosde en ongezonde honden in Vlaanderen terechtkomen. U vindt daarom terecht dat de Nederlandse overheid in actie moet komen.

Minister, waarin situeren zich de exacte verschillen met de controles in en door Nederland? Waar schort het aan de Nederlandse regelgeving opdat broedfok en import van ongezonde dieren minder tot geen kans meer maken?

Nederlandse experts vinden een gezondheidscertificaat een goed idee. Denkt Vlaanderen ook aan een gezondheidscertificaat? Biedt dit volgens u voldoende garantie op gezonde dieren?

Zijn er naast de Hongaarse schrappingen van onze witte lijst nog schrappingen op til? Hoe wordt deze lijst nu verder opgevolgd en bijgestuurd?

De voorzitter: Minister Weyts heeft het woord.

Minister Ben Weyts: Elk land moet natuurlijk zelf bepalen hoe het zijn regelgeving organiseert. Het is niet aan mij om de Nederlandse regelgeving te evalueren. Ik stel wel de verschillen vast, zoals de minimumvoorwaarden die wij opleggen aan kwekerijen in het buitenland. We leggen een lijst van toegestane uitvoerders aan. Ik heb gelezen dat Nederlandse wetenschappers ons systeem alleszins aanbevelingswaardig vinden.

De Vlaamse en Nederlandse inspectiediensten werken al samen voor specifieke dossiers van grensoverschrijdende activiteiten van bepaalde kwekers. Hondenhandel gaat ruimer dan Vlaanderen en Nederland of de Benelux, het is een Europees gebeuren, zodat Vlaamse beleidsbeslissingen niet alleen invloed hebben in Nederland, maar tot ver daarbuiten.

Ik heb aan mijn Nederlandse collega gevraagd om nauwer samen te werken. Ik heb daar een positieve reactie op gekregen. We zien elkaar binnenkort, ik ken de datum niet uit het hoofd. Ik wil in eerste instantie samenwerken om de malafide hondenhandel aan te pakken. Binnenkort hebben we een formeel overleg tussen de Vlaamse en de Nederlandse beleids- en controlediensten.

Op dat overleg zullen we de idee van het verplichte gezondheidscertificaat dat in Nederland in bepaalde kring opgeld maakt, zeker bekijken. De Nederlandse overheid heeft die idee nu wel verworpen, heb ik begrepen. Ik weet ook niet in

welke mate zo'n certificaat effectief garantie biedt met betrekking tot de gezondheidstoestand van de puppy's, maar ik sta open voor argumenten pro en contra. Dat staat ook op onze agenda voor de discussie tussen de administraties.

De lijst van buitenlandse uitvoerders is dynamisch. We hebben zo'n lijst aangelegd en die wordt regelmatig gescreend. Er wordt nagegaan in welke mate de importeurs beantwoorden aan de strenge eisen die wij vooropstellen. Die screening resulteert soms in een schrapping, dat is recent zes keer gebeurd, dat een bedrijf van de lijst wordt verwijderd. Het gaat vooral over Oost-Europa.

Als de bevindingen wijzen op onregelmatigheden wordt de overheid van het betrokken land altijd gecontacteerd, en, zoals gezegd, indien nodig, wordt het betrokken bedrijf van die lijst geschrapt. Voorspellen kunnen we op dat vlak niet. Op basis van een regelmatige screening kunnen we wel zeggen dat we absoluut de vinger aan de pols houden.

De voorzitter: Mevrouw Vermeulen heeft het woord.

Sabine Vermeulen (N-VA): Het heeft inderdaad weinig zin dat wij onze regelgeving aanscherpen als de malafide handelspraktijken verlegd zijn naar het buurland. Het lijkt me zeer opportuun dat er een samenwerking komt en dat u formeel overleg zult hebben met de betrokkenen.

Als het een duwtje in de rug kan zijn, ik zal het misschien ook op de agenda zetten in het Beneluxparlement zodat er daar ook verdere opvolging aan kan worden gegeven.

De voorzitter: De heer Sanctorum heeft het woord.

Hermes Sanctorum-Vandevoorde (Groen): De kweek verschuift inderdaad van de Kempen naar Nederland. U verwijst naar de screening van de kwekers in het buitenland om te zien of ze voldoen aan de lijst van voorwaarden. Is die screening voldoende sluitend? Hoe gebeurt dat exact? Is dat een administratieve screening? Of gaan inspecteurs naar het land van herkomst om daar een controle uit te voeren?

Vorige vrijdag verscheen in Het Belang van Limburg een groot artikel over de hondenhandel vanuit Tsjechië. Ik kan daar een afzonderlijke vraag om uitleg over stellen. Maar het kan misschien ook hier. Als u er meteen op kunt antwoorden, hoef ik die vraag niet meer in te dienen.

U weet waarover het gaat. Het gaat over die fameuze puppyhandelaar Dogs & Co in Tsjechië. Daar is blijkbaar een administratieve fout gebeurd omdat het hof van beroep in Brussel oordeelde dat de schrapping van de exportvergunning niet rechtsgeldig was. Minister, u zei dat dat zou worden rechtgezet. Maar de schrapping blijft gelden. Ik zou u graag horen bevestigen in het parlement dat het betrokken bedrijf geschrapt blijft. Wat onderneemt u om dit in de toekomst te vermijden? Er wordt in het artikel heel wat kritiek gegeven op de werkwijze. Het is op z'n zachtst gezegd vreemd dat zo'n administratieve fout gebeurt.

Een laatste punt is misschien te detaillistisch. Ik kan, nogmaals, een vraag om uitleg indienen, maar als u meteen kunt antwoorden, is het meteen duidelijk. In het mailverkeer tussen het Vlaamse celhoofd en het Tsjechische celhoofd betreffende dierenwelzijn is er sprake van een onderzoek in Tsjechië. Kunt u daarover iets meer vertellen?

De voorzitter: Mevrouw De Vroe heeft het woord.

Gweny De Vroe (Open Vld): Minister, er circuleert op het internet al enkele jaren een zwarte lijst met een actueel overzicht van broedfokkers van wie wordt

beweerd dat zij niet volgens de regels van de kunst werken. Als ik wil zien wie daarachter zit, kan ik dat niet terugvinden. Er is een website: koophiernooit-eenpuppy.com. Ik wilde in het kader van deze vraag informeren of u als minister weet wie daarachter zit. Dat wordt op de sociale media heel vaak gedeeld. Het is belangrijk dat geweten is of dat een correcte en actuele lijst is. Kunt u daar eventjes op ingaan?

Ik had begrepen dat sinds 2014 alle Nederlandse exporteurs die op de witte lijst stonden, zijn geschrapt omdat ze niet voldeden aan de Belgische wetgeving. Het gevolg hiervan leek mij dan ook dat er geen honden meer op een legale manier van Nederland naar België kunnen worden ingevoerd. Is dat effectief zo? Zo ja, betekent dit dat de ingevoerde honden nu allemaal van hobbyfokkers komen? Werden daarop de nodige controles gedaan?

Wat betreft het gezondheidscertificaat denk ik dat het heel goed is dat er een formeel overleg komt met uw Nederlandse collega om de malafide hondenhandel aan te pakken. U zei net dat, wat betreft het certificaat an sich, die piste in Nederland werd verworpen. Ik heb daarover twee vragen, waarmee u misschien in uw overleg rekening kunt houden. Er lijkt mij daar een bijkomende kost en een bijkomende administratieve last aan verbonden? En welke bijkomende garantie biedt dit, aangezien het toch gaat om een momentopname? Als u zicht hebt op waarom het werd verworpen, kunt u daar nu misschien iets over zeggen. Indien niet, is het misschien toch interessant om er op uw overleg rekening mee te houden.

De voorzitter: Minister Weyts heeft het woord.

Minister Ben Weyts: Wij hebben geen zwarte lijst. Ik weet niet wie zich bezighoudt met het aanleggen daarvan. Wij hebben enkel een witte lijst. Die is redelijk beperkt. Ik zeg het even uit het hoofd: ik denk dat daar een zeventien bedrijven op staan. Nederlandse bedrijven staan daar inderdaad niet op. Wat betreft de legale handel is er op dat vlak geen import-export tussen Nederland en Vlaanderen.

Screening doen wij in eerste instantie via de landen van herkomst. Daarbij is het de bedoeling dat ook zij kunnen hardmaken dat de betrokken importeur beantwoordt aan onze regelgeving en de eisen die wij vooropstellen. Wij doen op regelmatige basis een goede screening. Wij hebben natuurlijk beperkte bevoegdheden. We kunnen daar niet ter plaatse afstappen. Maar ik denk dat de inperking van de lijst een afdoende illustratie is van het gegeven dat we dat goed opvolgen. Het feit dat we van 23 naar 17 zijn gegaan, bewijst dat we daar de vinger aan de pols houden.

Wat nu Dogs & Co betreft, is er een vormelijke fout gebeurd. Ten gronde heeft de rechtbank zich niet uitgesproken. De rechtbank heeft zich enkel over het vormelijke aspect uitgesproken. Er is inderdaad een fout begaan. Nadien heb ik een nieuwe beslissing genomen. Die beslissing was gelijklopend, maar is ook vormelijk in orde, alleszins wat mij betreft. Daarmee denk ik dat dat afgehandeld is, niettegenstaande de vorige beslissing werd vernietigd.

De voorzitter: Mevrouw Vermeulen heeft het woord.

Sabine Vermeulen (N-VA): We moeten alleszins goed opletten bij deze handel, want we worden allemaal gewaar dat hij grimmiger en agressiever begint te worden. Samenwerking met onze buurlanden lijkt in deze casus dan ook zeer opportuun.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Gwenny De Vroe aan Ben Weyts, Vlaams minister van Mobiliteit, Openbare Werken, Vlaamse Rand, Toerisme en Dierenwelzijn, over het voorkomen van dierenleed ten gevolge van vuurwerk – 725 (2015-2016)

Voorzitter: de heer Bart Nevens

De voorzitter: Mevrouw De Vroe heeft het woord.

Gwenny De Vroe (Open Vld): Minister, vorig jaar, meer bepaald op 14 januari, heb ik u hier ook een vraag gesteld over de gevolgen van vuurwerk voor huisdieren. Tijdens de jaarwisseling van 2014 en 2015 waren er uitgesproken gevallen van extreme reacties van dieren op vuurwerk. Nu hebben we dat opnieuw kunnen lezen in de pers: dieren die overleden zijn als gevolg van een hartaderbreuk, miskramen, honden die in paniek weglopen et cetera.

Vorig jaar hebt u in uw antwoord bevestigd dat u wilde ijveren voor een doordachter gebruik van vuurwerk. En omdat de lokale besturen een belangrijke bevoegdheid hebben in het toestaan en organiseren van vuurwerk, plande u een ruimere sensibiliseringsactie ten aanzien van de gemeenten, om hen erop te wijzen dat er oplossingen of tussenoplossingen mogelijk zijn.

Een van de pistes die u toen noemde, was het laten plaatsvinden van vuurwerk op één centrale plaats of het zelf te organiseren. Ook het verbieden van privaat vuurwerk, of het tot een minimum beperken ervan, was een van de opties die u toen opsomde. Daarnaast benadrukte u dat u tips zou aanreiken aan de eigenaars van dieren, zodat zij, wanneer vuurwerk wordt afgeschoten, maximaal maatregelen zouden kunnen treffen om het leed van dieren te beperken.

Vanuit uw kabinet vertrok een schrijven naar de lokale besturen met als opschrift 'Gecentraliseerd vuurwerk houdt dieren rustiger'. Wat dat betreft, hebt u dus zeker uw woord gehouden. Dat is een mooi initiatief, dat echter, zo vernamen wij, heel laat is aangekomen bij de gemeentebesturen. Concreet gaat het over één week voor Kerstmis, wat toch heel laat is om te communiceren en om een gemeentebestuur nog toe te laten om doordachte maatregelen te nemen en daar ook nog overleg over te organiseren.

Minister, welke sensibiliseringsacties ten aanzien van lokale besturen werden in 2015 uitgevoerd om hen te wijzen op oplossingen voor deze problematiek? Werden er ook sensibiliseringsacties uitgevoerd ten aanzien van het ruimere publiek? Welk gevolg werd door de lokale besturen aan die sensibiliseringsacties gegeven? Waarom werd het schrijven vanuit het kabinet pas in de loop van december verstuurd naar de steden en gemeenten? Plant u ook in 2016 acties en een nieuw schrijven naar lokale besturen? Zo ja, dan hoop ik dat dat tijdiger zal gebeuren dan vorig jaar, zodat lokale besturen meer de gelegenheid hebben om dat te organiseren en desgevallend overleg te plegen. Ambieert u om steden en gemeenten ertoe te bewegen een analoog beleid ter zake uit te voeren? Zal de kwestie aangekaart worden tijdens het jaarlijkse treffen met de schepenen van Dierenwelzijn?

De voorzitter: Minister Weyts heeft het woord.

Minister Ben Weyts: Ik heb inderdaad een brief verstuurd naar alle gemeenten met de vraag om vuurwerk zo veel mogelijk te beperken tot één centrale plaats. Over de timing kun je inderdaad discussiëren. U spreekt over een week voor Kerstmis, maar Kerstmis is nu niet bepaald de meest vuurwerkgevoelige feestdag, tenzij misschien dat staafje op het ijslams. Het was tweeënhalve week voor Nieuwjaar, maar ik denk dat het wel relevant is om dat in de toekomst wat vroeger te doen. Daar hebt u wel een punt.

Dichter bij Nieuwjaar heb ik nog een communicatie uitgestuurd met enkele 'tips and tricks', om mensen aan te manen om enerzijds voorzichtig om te springen met vuurwerk en anderzijds ook aan de dieren te denken. Ook op dat vlak wil ik bekijken of dat in de toekomst misschien wat ruimer kan gaan, in een soort campagne, bijvoorbeeld via de sociale media. Het persbericht bevatte ook enkele tips om eigenaars te wijzen op wat je kunt doen om dieren zo goed mogelijk preventief te beschermen tegen de effecten van vuurwerk.

Verschillende gemeenten hebben laten weten dat ze vuurwerk verboden hadden of andere maatregelen hadden genomen, zoals het sensibiliseren van hun inwoners. Ik heb daar nu niet echt een overzicht van, maar ik neem dat zeker ook mee in het kader van de dag voor de schepenen van Dierenwelzijn, zodat we hen ook kunnen sensibiliseren of alleszins aanmoedigen om te proberen dat in het schepencollege ter sprake te brengen, zodat men ook tijdig initiatieven op lokaal vlak kan nemen. Maar de gemeenten moeten daar natuurlijk niet op wachten. Niets staat hun in de weg om nu al de nodige beslissingen te nemen, wat ik ook hoop, zodat we opnieuw, net als het afgelopen jaar, vooruitgang kunnen boeken op dat vlak.

De voorzitter: Mevrouw De Vroe heeft het woord.

Gweny De Vroe (Open Vld): Minister, ik ben tevreden met uw antwoord, in die zin dat u in de toekomst rekening zult houden met de timing. Dat is heel belangrijk. De meeste gemeentebesturen doen op zeer regelmatige basis lokale gemeenteberichten of iets dergelijks bij de mensen in de bus. Dat lijkt mij een zeer belangrijk medium om daarvoor in te schakelen, om hun burgers erop te wijzen dat ze zorg moeten dragen voor hun dieren en er rekening mee moeten houden bij het afsteken van vuurwerk.

Het is een goede zaak. U plant voor volgend jaar een nog ruimere campagne op de sociale media, ook dat is een goede zaak. We zullen dat uiteraard verder opvolgen.

De voorzitter: De heer Dochy heeft het woord.

Bart Dochy (CD&V): Voorzitter, minister, collega's, ik heb ook de brief gezien die verstuurd is aan de lokale besturen, met poststempel 17 december 2015. Dat is inderdaad vrij kort bij de jaarwisseling. In die brief wordt vooral gesproken over het bannen van vuurwerk en/of het centraliseren. Dat is de insteek. Ik ben blij dat collega De Vroe de zaak wat ruimer opentrekt naar sensibilisering van zij die vuurwerk afsteken maar ook van houders van huisdieren.

Minister, is het niet mogelijk om het ruimer te zien en via de infokanalen van de gemeente tips mee te geven aan de houders van huisdieren waarop ze moeten letten op momenten die vuurwerkgevoelig zijn? Kerstmis is dat minder dan Nieuwjaar, maar ook op kerstavond wordt her en der vuurwerk afgestoken.

Ik heb ook een schrijven ontvangen van Gaia op 13 januari. Ik denk dat ze dat aan elk college van burgemeester en schepenen hebben gestuurd. Gaia heeft het over een honderdtal klachten naar aanleiding van het vuurwerk bij de jaarwisseling. Het gaat bijvoorbeeld over een konijn dat bezweek aan stress. Gaia verwijst ook naar zestien Limburgse gemeenten die reeds actie ondernemen. Tremelo en Dilbeek verbieden vuurwerk. Er staat ook een tip in over geluidloos vuurwerk. Ik weet niet of u op de hoogte bent van deze techniek. Er zit een persbericht bij. Er is een Italiaanse stad die promotie maakt voor geluidloos vuurwerk. Misschien kan dat ook eens worden onderzocht en eventueel worden doorgespeeld aan de vuurwerksector.

De voorzitter: De heer Engelbosch heeft het woord.

Jelle Engelbosch (N-VA): Collega's, we kunnen er inderdaad over discussiëren of de communicatie te vroeg of te laat is gebeurd. Voor de ene zal het altijd te

vroeg zijn, voor de andere altijd te laat. Als het in de lokale bladen moet worden opgenomen, moet u al begin november of half november een communicatie uitsenden, wat in mijn ogen dan weer veel te vroeg is want dan is men het vergeten tegen de feestdagen.

Ik heb er het Woordelijk Verslag van vorig jaar nog eens bijgenomen, want toen heb ik de vraag ook gesteld. We hebben toen allemaal besloten dat het vooral een lokale verantwoordelijkheid is. We hebben vertrouwen in de lokale besturen. Het regeerakkoord gaat daar ook van uit. De minister moet de lokale besturen ook niet bij het handje nemen en de lokale besturen moeten ook niet zitten te wachten op een brief van de minister om initiatieven te nemen. Niets houdt de lokale besturen tegen om tips in hun lokale bladen op te nemen. Ik zit in de oppositie in mijn gemeente en ik heb in november de schepen van Dierenwelzijn aangesproken over de problematiek. Ik doe dus opnieuw een oproep om bij de lokale besturen de mensen aan te spreken.

Ik vind het een nuttige suggestie om op de Dag van de schepenen voor Dierenwelzijn nog eens effectief te wijzen op de mogelijkheden en op wat er lokaal het best kan worden gedaan. De oproep om alles te centraliseren op één locatie, lijkt met zeer nuttig. Het is een groot verschil of er in het centrum van de stad vuurwerk wordt afgeschoten of ergens op het platteland. Het heeft een heel ander effect op dieren.

Ik kijk dus vooral naar lokale verantwoordelijken, die hun ding moeten doen en niet altijd moeten wachten of de minister al dan niet een brief stuurt.

De voorzitter: De heer Sanctorum heeft het woord.

Hermes Sanctorum-Vandevoorde (Groen): Ik moet eerlijk zeggen dat ik de laatste reactie een beetje vreemd vind. Het lijkt zelfs alsof het principe van de lokale autonomie een grotere gevoeligheid is van de N-VA-fractie dan de bezorgdheid over het dierenwelzijn. Ik vond het een beetje een eigenaardig betoog. Ik ga ervan uit dat als de minister een brief verstuurt, hij de oprechte bedoeling heeft om de lokale besturen te responsabiliseren. Minister, u hebt zelf gezegd dat twee weken voor Nieuwjaar een brief sturen, geen impact meer heeft omdat het gemeentelijk vuurwerk natuurlijk allemaal al gepland is. Alle activiteiten worden ruim op voorhand voorbereid. Laat ons wel wezen: voor 2016 moeten we toch iets vroeger van start gaan.

De voorzitter: Minister Weyts heeft het woord.

Minister Ben Weyts: Collega's, ik dank u voor alle suggesties. Ik neem ze allemaal mee. Op de Dag van de schepenen voor Dierenwelzijn zal ik er zeker een apart item aan wijden.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Sabine Vermeulen aan Ben Weyts, Vlaams minister van Mobiliteit, Openbare Werken, Vlaamse Rand, Toerisme en Dierenwelzijn, over de hondenhandel in Vlaanderen na één jaar rabiës-wetgeving – 970 (2015-2016)

Voorzitter: de heer Bart Nevens

De voorzitter: Mevrouw Vermeulen heeft het woord.

Sabine Vermeulen (N-VA): Voorzitter, minister, collega's, pups onder de 15 weken kunnen sinds 29 december 2014 niet in- of uitgevoerd worden. Volgens de Europese verordening mogen gezelschapsdieren pas reizen als ze ingeënt zijn

tegen rabiës. Dat mag ten vroegste op 12 weken en ten minste 21 dagen voor de dag van 'export'.

Als minister voor Dierenwelzijn was u voorstander van deze regel en trouwens ook tegenstander van mogelijke uitzonderingen. U hoopt hiermee dat te jonge dieren niet meer geïmporteerd zullen worden en daarenboven dat de vraag naar puppy's uit het buitenland zou afnemen en dat klanten meer naar goed gecontroleerde, lokale kwekers en winkeliers zouden gaan.

De maatregel is ondertussen reeds 1 jaar van kracht. Een eerste evaluatie dringt zich dus op. Aan de hand van de TRACES-cijfers (TRAdE Control and Expert System), die men dan afweegt tegenover het totaal aantal inschrijvingen van registraties van honden bij DogID, kan men achterhalen of deze maatregel de beoogde doelstelling bereikt.

Minister, de sector van de professionele kwekers-handelaars heeft altijd verklaard dat de import van honden nodig is om aan de vraag te kunnen voldoen. Volgens de sector is dit zo omdat er onvoldoende wordt gefokt in eigen land om aan de vraag te kunnen voldoen. Welke gevolgen heeft het eenjarig bestaan van de rabiëswetgeving voor de hondenhandel in Vlaanderen?

De voorzitter: Minister Weyts heeft het woord.

Minister Ben Weyts: Ik heb de cijfers en gegevens van federaal minister Borsus en het Federaal Agentschap voor de Veiligheid van de Voedselketen (FAVV), waaruit blijkt dat in vergelijking met 2014 in 2015 volgens de regelgeving en de aanmelding in TRACES – het registratieplatform – het aantal honden dat uit het buitenland is geïmporteerd naar Vlaanderen, is gedaald met 17 procent. Anderzijds is het aantal honden dat in 2015 werd geregistreerd, gedaald met 1 procent, maar dat is statistisch verwaarloosbaar.

Daaruit zou je kunnen concluderen dat de invoering van een beperking inzake de leeftijd van puppy's, namelijk 15 weken, ertoe heeft geleid dat de import, vooral vanuit Oost-Europa serieus is gedaald. In 2014 werden er in Vlaanderen 17.933 honden geïmporteerd, in 2015 waren er dat 14.834, een daling dus met 17 procent. De grootste daling zit in Tsjechië – bijna 60 procent – en Hongarije – een daling met 50 procent.

Op basis van deze gegevens zou je kunnen concluderen dat het effectief heeft gewerkt. De import vanuit het buitenland, vooral uit Oost-Europa, is gevoelig gedaald. Aangezien de daling van het aantal inschrijvingen maar 1 procent is, zou dat ertoe moeten leiden dat de binnenlandse kweek, die onderhevig is aan strenge regelgeving en die we nauwgezet kunnen controleren, er baat bij heeft gehad.

De voorzitter: Mevrouw Vermeulen heeft het woord.

Sabine Vermeulen (N-VA): De daling van het aantal geregistreerde honden is niet in verhouding met de grotere daling van het aantal geïmporteerde honden. Daaruit kunnen we dus besluiten dat de 15 wekenregel inderdaad effect heeft, maar er zijn nog altijd evenveel honden ingeschreven. Dan kunnen we ons afvragen vanwaar die honden komen. Zijn het honden die hier worden gekweekt? Ik hoop althans dat ze dan bij particuliere kwekers werden gekweekt en dat ze geen gevolg zijn van illegale handel. Bij de aanbesteding van het nieuwe systeem DogID of hoe het ook zal heten, zal het misschien interessant zijn – met de informatica die daar voorhanden is – te kunnen registreren waar de pup vandaan komt. Dan kan dat ook worden geïntegreerd in het systeem.

Hermes Sanctorum-Vandevoorde (Groen): Op het eerste gezicht is dat een positieve trend, minister. Ik erken dat, maar ik heb wel dezelfde bezorgdheid. Er

kan toch geen sprake zijn van een toename van illegale handel. Kunt u iets meer vertellen over hoe die importcijfers worden verzameld? Hoe worden die statistieken exact opgesteld? Meteen kunnen we dan zien of het mogelijk is dat een aantal honden door de mazen van het net vallen.

De voorzitter: Mevrouw De Vroe heeft het woord.

Gweny De Vroe (Open Vld): Ik heb dezelfde bezorgdheid als de twee vorige sprekers. Ik vraag me af of het duidelijk is of die vermindering wordt gecompenseerd door illegale aankopen, bijvoorbeeld via Nederland. Heeft de 15 wekenmaatregel bijgedragen tot minder problemen na verkoop?

Ik wil graag nog een specifieke situatie aankaarten. Inzake de import van pups voor het opleiden van een politie- of blindengeleidehond, heeft Jolien Van Camp, uw partijgenoot in de Kamer, bij federaal minister Borsus aangedrongen op het versoepelen van die 15 wekenregel voor die twee categorieën. Minister, u hebt uw partijgenote niet gevolgd in haar pleidooi. Ik vind dat nochtans een terechte opmerking. Zijn er sinds 29 december 2014 al problemen geweest met de 15 wekenregel voor het aanbod van pups voor een opleiding tot politie- of blindengeleidehond?

De voorzitter: Minister Weyts heeft het woord.

Minister Ben Weyts: Het registratiesysteem is intracommunautair geregeld in het certificatiesysteem TRACES, waarin de bewegingen moeten worden ingebracht. Het FAVV programmeert de controles die worden verricht op basis van dat systeem. In het kader van het intracommunautair handelsverkeer oefent men controles uit.

Inzake soepeler regels voor politiehonden weet ik niet of er überhaupt uitzonderingen op de regel mogelijk zijn. De baten zijn duidelijk groter dan de problemen die dat voor sommige categorieën kan veroorzaken. Laat ons echter wel wezen: ik heb nu niet meteen gegevens bij de hand daarover, maar in veel gevallen worden politiehonden in het buitenland opgeleid.

Dit is ook absoluut geen beperking van de import as such. Ze kunnen alleen pas vanaf een leeftijd van 15 weken worden geïmporteerd. Ze kunnen dus nog altijd worden geïmporteerd, zij het op iets latere leeftijd. Dan zijn ze trouwens ook veel beter bestand tegen transport.

De voorzitter: Mevrouw Vermeulen heeft het woord.

Sabine Vermeulen (N-VA): Ik wil afsluitend nog even terugkomen op de vraag waar die honden dan vandaan komen als dit in DogID niet is gedaald. Ik hoop echt dat ze dan in eigen land worden gekweekt, of dat ze eventueel uit het asiel komen. Het is dus misschien opportuun om ook de asieltijfers eens tegen het licht te houden in dit geval.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Stefaan Sintobin aan Annemie Turtelboom, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Begroting, Financiën en Energie, over de nota 'Opvallende evoluties op de Belgische groothandelsmarkten elektriciteit en gas in 2015' van de Commissie voor de Regulering van de Elektriciteit en het Gas (CREG) – 937 (2015-2016)

Voorzitter: mevrouw Tinne Rombouts

De voorzitter: De heer Sintobin heeft het woord.

Stefaan Sintobin (Vlaams Belang): Voorzitter, sta me toe om mijn mondelinge toelichting wat korter te maken dan de schriftelijke neerslag van mijn vraag. De aanleiding voor mijn vraag is inderdaad de CREG-studie, die toch wel een aantal opvallende resultaten heeft gegeven. Een eerste belangrijke vaststelling is dat de elektriciteitsprijs sinds midden november 2015 met zo'n 20 procent is gedaald, en dat die scherpe daling nagenoeg volledig te verklaren is door de aankondiging van half november dat de centrales Doel 3 en Tihange 2 terug zouden worden opgestart.

Een tweede belangrijke vaststelling is dat de gemiddelde prijsverschillen met onze buurlanden voor elektriciteit in de loop van 2015 alleen maar groter zijn geworden ten opzichte van 2014. Een en ander heeft natuurlijk te maken met de verschillen in het productiepark.

Minister, u staat zelf nogal kritisch ten opzichte van nucleaire energieproductie, maar een derde vaststelling is dat het vooral de nucleaire productie van energie is die een gunstige weerslag heeft op de energieprijs. Het is dus niet zo, zoals sommige tegenstanders van nucleaire energie stellen, dat de verdere productie van nucleaire energie investeringen in hernieuwbare energie in de weg zou staan.

Ik kom daarmee tot het belangrijkste punt wat mijn vraag betreft, iets dat ook al meermaals aan bod is gekomen in zowel deze commissie als de plenaire vergadering, onder meer bij de talrijke debatten over de 'Turteltaks'. De collega's hebben waarschijnlijk ook allemaal het schema van de Vlaamse Regulator van de Elektriciteits- en Gasmarkt (VREG) gezien. Daaruit blijkt dat vanaf maart 2016 voor een gezin met een gemiddeld verbruik de totale energiekosten nog slechts 32,4 procent van de energiefactuur zullen uitmaken. De transportnettarieven bedragen 5,3 procent en de distributienettarieven 35,3 procent, terwijl 11,6 procent naar heffingen en 15,4 procent naar btw gaat. Dat is werkelijk een hallucinant cijfer: van de rekening voor de gezinnen heeft nog slechts 32,4 procent eigenlijk echt betrekking op de elektriciteit zelf. Met uw 'Turteltaks' hebt u daar nog even 11,6 procent bovenop gedaan. Voor aardgas is het iets minder dramatisch: de kosten van aardgas maken 54 procent uit van de factuur, terwijl de rest naar transportnettarieven, distributienettarieven, heffingen en btw gaat.

Minister, mijn vragen zijn vrij eenvoudig. Wat is uw reactie op dit rapport in het algemeen, en meer specifiek op de vaststelling dat de nucleaire productie er toch voor zorgt dat de prijs voor stroom daalt? Hoe reageert u in het licht van het energiebeleid van de Vlaamse Regering op dat toch wel hallucinante beeld van het overheidsbeslag op de eindfactuur voor elektriciteit voor een gezin in Vlaanderen met een gemiddeld jaarverbruik?

De voorzitter: Minister Turtelboom heeft het woord.

Minister Annemie Turtelboom: Voorzitter, geachte leden, elektriciteit opgewekt in kerncentrales, waarvan de investeringskosten in het verleden werden afgeschreven, heeft zoals bekend een relatief lage marginale productiekostprijs. Dat vertaalt zich in een neerwaartse druk op de groothandelsprijzen, zoals het rapport van de CREG aantoont. Ook de import van elektriciteit uit landen met een groot aandeel qua hernieuwbare energieproductie, zoals Duitsland, zorgt voor een neerwaartse druk op de groothandelsprijzen. In dat geval gaat het dus over windenergie en zonne-energie, waarvan de marginale productiekosten zoals geweten ook laag zijn.

Voor de koopkracht van de gezinnen en de concurrentiepositie van onze bedrijven is die neerwaartse impact op de productieprijs van elektriciteit door de nucleaire energieproductie, maar vooral ook door de import, natuurlijk zeer positief. De uitdaging waar ons land voor staat, bestaat erin met relatief lage groothandelsprijzen toch voldoende energiebesparende investeringen en investeringen in nieuwe elektriciteitsproductie te genereren. Die investeringen zijn nodig om enerzijds de

sluiting van oude centrales in de toekomst op te vangen en om anderzijds de transitie naar een koolstofarme elektriciteitsproductie, waartoe de EU en ons land zich engageerden, te realiseren. Voor deze investeringen zijn investeringszekerheid en dus een voorzienbaar langetermijnbeleid noodzakelijk.

Sinds 1 juli 2015 heb ik de steun voor de kleine zonnepaneleninstallaties afgeschaft en daalt ook elk jaar de steun voor windmolens. Op die manier wil ik zorgen voor hernieuwbare energie die duurzaam is en die geen hold-up is op de factuur.

De voorzitter: De heer Sintobin heeft het woord.

Stefaan Sintobin (Vlaams Belang): Minister, u geeft een heel kort antwoord. U gaat daarbij eigenlijk niet in op mijn voornaamste bemerkingen en vragen, namelijk dat er een synergie moet zijn van nucleaire productie van energie en hernieuwbare energie. Heel wat partijen zijn het daarover eens.

Dat de daling van de prijzen positief is voor de bedrijven en de consumenten, is natuurlijk ook een goede zaak. Ook daarover is iedereen het eens. De daling van de prijzen reflecteert zich natuurlijk niet in de factuur van de gezinnen.

Ik herhaal dan ook mijn vraag. Vindt u het echt geen hallucinant beeld dat op de energiefactuur van de gezinnen met een gemiddeld verbruik slechts 32,4 procent echt gaat over elektriciteit en dat de rest eigenlijk allemaal uit heffingen, belastingen, distributienettarieven enzovoort bestaat? Ik vind dat we dit niet langer kunnen verkopen aan de Vlaming.

Uw partij voert momenteel via sociale media een campagne over het zogenaamd extra deel netto op het loonbriefje. Als er nu één zaak is die de Vlamingen niet zien op hun loonbriefje, zijn het de talrijke heffingen, de talrijke verkapte belastingen die zowel door de Federale Regering als door deze Vlaamse Regering worden geheven.

Minister, nogmaals: wat vindt u ervan dat slechts 32,4 procent van de energiefactuur echt slaat op de energiekost?

De voorzitter: De heer Schiltz heeft het woord.

Willem-Frederik Schiltz (Open Vld): Mijnheer Sintobin, de percentages die u aanhaalt, omvatten natuurlijk ook de distributie- en transmissiekosten. Dat is nu eenmaal onvermijdelijk voor elektriciteit. Wel is het inderdaad zo dat het overheidsbeslag in de totale energiekost niet onaanzienlijk is. Onze partij en onze fractie hebben er in het verleden al heel vaak de nadruk op gelegd dat dat een probleem kan zijn. Dat is ook zo. Maar als dat beslag vandaag niet afneemt, dan is het wel net omdat dat beslag in het verleden al hoger is gelegd. Dat is nu eenmaal het verhaal dat we de schuldenberg en de eerder aangegane engagementen naar beneden moeten halen.

We kunnen natuurlijk proberen om oude kerncentrales steeds langer open te houden, in de hoop dat ze dan een neerwaartse druk op de prijs hebben. Ik kan u vertellen dat het opruimen van het nucleaire afval niet in die prijs is inbegrepen. De lage marginale productiekost van kerncentrales geeft dus een zeer vertekend beeld van de totale maatschappelijke kost van kernenergie.

U zegt dat we het er allemaal over eens zijn dat we op termijn meer hernieuwbare energie nodig hebben. Een lage groothandelsprijs is nefast, omdat dat betekent dat het ondersteuningsniveau voor hernieuwbare energie – en trouwens ook voor andere – hoger moet zijn. Een heel lage groothandelsprijs zorgt er zelfs voor dat de elektriciteitscentrales op gas onrendabel worden, aangezien de gasprijs lang hoog heeft gestaan. Die prijs is ondertussen iets gezakt, maar dan nog. Dat is de zogenaamde 'spark spread'.

Mijnheer Sintobin, ik denk dat de minister niet veel commentaar kan geven op wat de markten doen en enkel kan kijken naar wat de overheid doet. In dezen heeft de minister duidelijk gezegd dat ze de impact op de elektriciteitskost zoveel mogelijk probeert te beperken door de ondersteuning van windmolens en zonnepanelen terug te schroeven tot waar die hoort te zijn, namelijk tot het punt dat ze wel nog rendabel zijn, maar niet meer moeten worden 'overgesubsidieerd'.

In die zin, minister, is eerder de volgende vraag gepast: hoe schat u in de toekomst de mogelijkheden in om hernieuwbare energie rendabel te krijgen en ervoor te zorgen dat wij meer hernieuwbare energie kunnen hebben en af kunnen stappen van de maatschappelijk onrendabele kernenergie?

De voorzitter: Minister Turtelboom heeft het woord.

Minister Annemie Turtelboom: Het is altijd gemakkelijk om aan één iemand een vraag te stellen, terwijl het overheidsbeslag zich op heel veel verschillende beleidsniveaus bevindt. Als je het in detail bekijkt, zijn de distributie- en transportkosten inderdaad ook inbegrepen.

De belangrijkste vraag is inderdaad de vraag die de heer Schiltz heeft gesteld, namelijk: op welke manier kun je ervoor zorgen dat je mooie, hernieuwbare energie hebt die duurzaam is en geen hold-up is op de factuur? Dat is het beleid dat de regering van in het begin voert. We doen de steun voor windenergie elke keer dalen. We hebben de steun voor kleine installaties zonnepanelen afgeschaft, zodat elk zonnepaneel dat op een huis wordt gelegd op dit ogenblik een mooi rendement geeft voor een gezin, namelijk een rendement tot 4 à 5 procent, en het niet hoeft te worden doorgerekend in de energiefactuur.

Dat is het beleid waarvoor ik sta: hoe houd je hernieuwbare energie rendabel? Er is één groot voordeel: hernieuwbare energie heeft altijd voorrang op het net. Daardoor is hun businessmodel veel meer toekomstgericht dan dat van kernenergie. We zetten in op technologieën in verband met wind- en zonne-energie, die steeds rendabeler worden. Ik denk dat we de transitiefase op die manier volledig ondersteunen.

De voorzitter: De heer Sintobin heeft het woord.

Stefaan Sintobin (Vlaams Belang): Minister, u bent minister van Energie, dus moet ik mijn vraag om uitleg wel aan u stellen. Dat lijkt mij logisch. *(Opmerkingen van minister Annemie Turtelboom)*

Minister, mijnheer Schiltz, ik heb het aandeel van de transportnettarieven, de distributienettarieven in de totale factuur wel degelijk aangehaald.

Het debat over nucleaire productie en hernieuwbare energie moet nog voluit worden gevoerd. Onder andere in de Klimaatcommissie, waarvan u ook deel zult uitmaken, zullen we dat debat zeker aangaan.

Ik blijf maar vaststellen dat steeds meer Vlamingen niet meer in staat zijn om – onder andere – hun energiefactuur maandelijks te betalen. Dat heeft grotendeels te maken met het feit dat het energieverbruik, zoals ik al verschillende keren heb gezegd, slechts 32,4 procent van de factuur bedraagt.

Ik zit hier zeker niet om de socialisten te verdedigen, maar altijd maar opnieuw datzelfde verhaal over het verleden ophalen, dat kennen we nu wel. Ik erken dat ook, maar dat is geen antwoord meer op onze vragen. Op die manier antwoorden is niet echt opportuun. *(Opmerkingen)*

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Robrecht Bothuyne aan Annemie Turtelboom, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Begroting, Financiën en Energie, over gasleveringen vanuit Nederland – 941 (2015-2016)

VRAAG OM UITLEG van Andries Gryffroy aan Annemie Turtelboom, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Begroting, Financiën en Energie, over de afbouw van aardgastoevoer uit Nederland – 986 (2015-2016)

Voorzitter: mevrouw Tinne Rombouts

De voorzitter: De heer Bothuyne heeft het woord.

Robrecht Bothuyne (CD&V): In 2013 is er met Nederland afgesproken dat de gasleveringen vanuit Nederland afgebouwd zouden worden vanaf 2024 en zouden stoppen in 2030. Dit afbouwtraject van zes jaar zou het voor Vlaanderen mogelijk maken om gasinstallaties, waar nodig, om te schakelen van het laagcalorische gas, dat we nu uit Nederland krijgen, naar hoogcalorisch gas dat van elders wordt aangeleverd.

Dat is geen kleine groep, ruim 900.000 gezinnen maken op dit moment gebruik van het Nederlandse laagcalorische gas. Dat kwam hier al aan bod, zowel in de plenaire vergadering als in de commissie hebt u dit afbouwscenario bevestigd. De geleidelijke afbouw is nodig, zowel operationeel omdat het over heel veel gezinnen gaat, dat is een gigantische opdracht, als financieel, er gaat een aanzienlijke investering mee gepaard.

U kondigde een proefproject aan dat zou starten in de loop van 2016. In de omgeving van Houthalen-Helchteren zou Fluxys een gaslijn van laagcalorisch gas omschakelen naar hoogcalorisch gas. Als gevolg van deze omschakeling zou de distributienetbeheerder de gastoestellen in die regio moeten herijken. Dit proefproject zou u de nodige informatie opleveren om de volledige omschakeling te organiseren en vlot te laten verlopen in de periode 2024-2030.

De reden van deze vraag om uitleg is echter de stemming in Nederland die dreigt om te slaan. De gasleveringen aan het buitenland zouden al veel sneller worden stopgezet, bijvoorbeeld in 2018 of 2020. Dat zijn voorstellen die in het Nederlandse parlement worden besproken. Die zijn natuurlijk in tegenspraak met de eerdere toezeggingen om de gasleveringen pas volledig te stoppen in 2030, en helemaal in strijd met ons eigen afbouwscenario dat van 2024 tot 2030 zou lopen.

Volgens de Nederlandse informatie zou het mogelijk zijn om het huidige langlopende contract sneller op te zeggen op basis van overmacht. Als overmacht zou de veiligheid van de inwoners van Groningen ingeroepen worden. Ze worden geconfronteerd met seismische schokken, aardbevingen en alle mogelijke overlast die met de gaswinning te maken zou hebben.

Minister, hebt u weet van een mogelijk vroegtijdige stopzetting van de gasleveringen uit Nederland? Is daar overleg over geweest? Heeft Nederland u gecontacteerd?

Kan Nederland de gasleveringen effectief vroeger stoppen dan 2030? Is de overmachtsclausule waar zij naar verwijzen effectief een middel dat ze kunnen invoeren?

Hoever staan we met het proefproject voor de omschakeling van laag- naar hoogcalorisch gas van start gaat? Wat is de stand van zaken? Wanneer zal wat gebeuren?

De voorzitter: De heer Gryffroy heeft het woord.

Andries Gryffroy (N-VA): Inhoudelijk loopt mijn vraag gelijk met die van de heer Bothuyne. Ik weet bijkomend wel dat het argument van overmacht in Europa niet wordt aanvaard. Men redeneert dat het gas allang wordt ontgonnen en dat de aardbevingen dus allang een probleem vormen. Men gaat dat niet beschouwen als overmacht.

Er is een alternatief, maar dat is energetisch knettergek. Men gaat rijk aardgas mengen met stikstof en dat de buis in jagen. Dat is afbraak van energie! Dat is een mogelijke oplossing voor het Nederlandse probleem. We moeten er rekening mee houden dat het grootste deel van de export naar Duitsland gaat. Een groot deel gaat naar Frankrijk via de transportlijnen in België. Er gaat meer naar Frankrijk dan er uiteindelijk in België blijft. Frankrijk zal volgens mijn informatie het laatst worden afgekoppeld, België het eerst. Fluxys en de distributienet-beheerders zeggen dat er qua planning geen probleem is: ze staan klaar. Men werkt immers met twee parallelle buizen van noord naar zuid. Men zou dus één buis kunnen vrijhouden voor het transport naar Frankrijk en bij de andere buis kan men in L-stukken ingrijpen. Het probleem zal eerder zijn of we in Vlaanderen klaar zijn om 900.000 woningen te bevoorraden. Ook al hebben ze allemaal een nieuwe installatie sinds 1978 en voldoen ze dus aan de nieuwste normering dat ze moeten kunnen werken met zowel rijk- als armcalorisch aardgas, toch zal er voor allemaal het best nog een rendementsmeting gebeuren. Er moet worden gemeten of door de overschakeling op rijk aardgas het rendement niet plots daalt. Dat vraagt tijd.

De erkende technici die zo'n meting kunnen doen, hebben op heden al werk genoeg. Als honderd technici tegelijk aan de klus zouden werken, zou het tien jaar duren eer de laatste woning opnieuw gekeurd zou zijn.

Naast de vragen die al gesteld zijn, vraag ik me af of we niet al vroeger kunnen starten. Ik heb van de distributie- en de transportnetbeheerders vernomen dat het een kwestie is van samen rond de tafel te gaan zitten. Ze moeten nagaan in welke delen ze al kunnen overschakelen. Ik denk aan Brussel, maar ook aan de uiteinden rond het Antwerpse net, richting Hoboken enzovoort. Men moet bij het laatste punt beginnen en dan terugkeren. Als men daar al overschakelt, moeten we het niet in die korte periode van tien jaar doen. We zouden daar al mee kunnen beginnen. Volgens mij is er een tekort aan technici om snel over te schakelen.

De voorzitter: Minister Turtelboom heeft het woord.

Minister Annemie Turtelboom: Op 26 januari werd in de Tweede Kamer gedebatteerd met Nederlands minister van Economische Zaken Kamp over de gevolgen van de gaswinning in Groningen, in het bijzonder de lichte aardbevingen die de streek treffen. Verschillende fracties, waaronder regeringspartij PvdA, toonden zich voorstander van een versnelde afbouw van het productievolume.

Nederland produceerde vorig jaar 27 miljard kubieke meter aardgas, waarvan zo'n 5 miljard naar België werd geëxporteerd. Volgens de huidige afspraken en de lopende contracten zal deze export geleidelijk worden afgebouwd tussen 2024 en 2030. Tot nu verzekert de Nederlandse overheid dat deze afspraken en contracten zullen worden nageleefd.

Volgens de lopende contracten en afspraken kan Nederland de leveringen niet vroeger stopzetten. Nederland hoeft natuurlijk niet alle contractueel voorziene gas zelf te produceren. Zo heeft het nu al installaties ter beschikking die hoogcalorisch gas omzetten in laagcalorisch gas via toevoeging van stikstof. Nederland voorziet hier in extra capaciteit die in 2019-2020 beschikbaar wordt.

Het project dat in 2016 is voorzien, betreft de conversie naar hoogcalorisch gas van een gebied in Houthalen-Helchteren. Het betreft een 6000-tal gasaansluitingen. Omdat er een bijkomend hoogcalorisch gas ontvangstation nodig was in Zonhoven, moet Fluxys daartoe een laagcalorische gasleiding omschakelen naar hoogcalorisch gas.

Die leiding bevoorraadt ook een deel van Houthalen-Helchteren, waar Infrax de aansluitingen zal moeten omschakelen naar H-gas. Dit project wordt bestempeld als een pilootproject. De conversie naar H-gas van deze zesduizend aansluitingen is op dit moment gepland op 1 juni 2016. Tussen begin maart en einde mei zal Infrax huisbezoeken uitvoeren om de huisdrukregelaars aan te passen en te controleren of er geen toestellen meer aanwezig zijn die niet geschikt zijn voor H-gas. De bewoners werden op voorhand van deze acties op de hoogte gebracht.

De contracten met de Nederlandse overheid zijn langetermijncontracten met de Belgische gasleveranciers ENGIE en Eni. Ons land anticipeert op de conversie van het Belgische L-aardgasnet volgens de afgesproken timing. Zo werd op maandag 25 januari 2016 nog een overleg gehouden over de conversieplanning tussen de verschillende overheden, de regulatoren en Synergrid, de vereniging van netbeheerders. Een aantal conversies werden trouwens al uitgevoerd, zowel bij grote bedrijven als in een pilootproject bij gezinnen. Deze conversieplanning versnellen is niet vanzelfsprekend en zou hoge kosten met zich meebrengen. Er zijn immers zowel aanpassingen vereist aan het transportnetwerk als aan de distributienetten, en er moeten controles gebeuren bij de gebruikers om zeker te zijn dat hun aardgastoestellen de conversie op een veilige manier aankunnen.

Er zijn zeer regelmatig contacten met Nederland over de problematiek. Het is de federale overheid, bevoegd voor de bevoorradingszekerheid inzake aardgas, die de gesprekken voert. Er is overleg tussen de federale overheid, bevoegd voor de bevoorradingszekerheid, het aardgastransportnetwerk en het productbeleid, en de gewestelijke overheden, die bevoegd zijn voor de distributienetten, in een speciaal daartoe opgerichte werkgroep van ENOVER, het energieoverleg tussen de federale staat en de gewesten.

De kosten voor de netombouw situeren zich vooral op het niveau van Fluxys. De kosten daarvan worden gereguleerd door de Commissie voor de Regulering van de Elektriciteit en het Gas (CREG). De Vlaamse distributienetbeheerders staan in voor de aanpassingen van hun netwerk. Andere belangrijke kost is de controle van alle gastoestellen in de om te schakelen gebieden. Deze kost zal sterk afhangen van de te hanteren methodologie. Op dit moment is een voorstel van Synergrid hiervoor in bespreking. In het federale regeerakkoord is voorzien in een mechanisme om de kosten van de conversie te financieren via een nationaal fonds. Op dit moment werkt de federale overheid aan een voorstel om hieraan uitvoering te geven. Ik volg uiteraard deze werkzaamheden op. De ondervraging daarover zal op het federale niveau moeten gebeuren.

Samengevat: we volgen dit op, versnellen is geen evidentie, en we kunnen hierin alleen maar stappen vooruitzetten als we de federale overheid mee hebben. Alleen dit pad bewandelen gaat niet: de contacten verlopen via de federale overheid omdat zij ook de bevoorradingszekerheid heeft. Wij zitten eigenlijk in de stap erna.

De voorzitter: De heer Bothuyne heeft het woord.

Robrecht Bothuyne (CD&V): Minister, dank u voor het antwoord. Wij zitten inderdaad in de stap erna. Wij zitten in de stap het dichtst bij de gezinnen. Het gaat om bijna 1 miljoen gezinnen die op basis hiervan hun gas laten aanleveren. Het is goed dat u de vinger aan de pols houdt. Er zijn een aantal bewegingen bezig, zowel in België als in Nederland. Ik ga ervan uit dat u hierover verder overleg pleegt met alle mogelijke collega's, zowel de Belgische als de

Nederlandse. De Nederlanders zouden maximaal moeten worden gehouden aan het contract dat er is. Ik zie geen reden om daarvan af te zien.

U zegt dat het proefproject op 1 juni start. Hoe lang loopt het dan? Wanneer worden de resultaten ervan verwacht?

De voorzitter: De heer Gryffroy heeft het woord.

Andries Gryffroy (N-VA): Nederland kan inderdaad, door stikstof toe te voegen, rijk aardgas omzetten naar laagcalorisch aardgas. Maar dat is voor de Nederlanders een 'cash drain'. Dit is voor het klimaat niet de beste en meest ideale oplossing. Vanuit Nederlandse hoek weet ik dat men zeker bereid is om te praten. Als zij maar zoveel miljard kubieke meter meer zullen oppompen, dan zullen ze steeds meer rijk aardgas moeten importeren om het te mengen met stikstof. Zij zijn zeker bereid om te praten over het eventuele openbreken van de contracten die gebetonneerd zitten tot 2030. Maar dat kan men niet doen de laatste jaren van het lopende contract. Dat heeft te maken met bevrachting enzovoort. Dat zou dus nu moeten worden opgestart.

Fluxys zegt klaar te staan. Zij moeten ongeveer 150 miljoen euro investeren. Hoe dat wordt verrekend in het transporttarief, is verrekend met de CREG. Voor de rest, 500 miljoen euro, is er inderdaad sprake van dat nationaal fonds. Daar weet men ook nog niet goed hoe dat moet worden gefinancierd. Je zou kunnen stellen dat 500 miljoen euro over tien jaar 50 miljoen euro per jaar is. Volgens mij is dat een kost inherent aan de distributienetkost. Net zoals alle andere distributienetkosten wordt die verrekend via de tarieven en via de goedkeuring van de regulator. Mocht dat nationaal fonds een probleem zijn, waardoor het vertraging oploopt, kan het nog op een andere manier worden opgelost.

We mogen niet te lichtzinnig gaan over die test in Houthalen-Helchteren. Heel veel van die woningen die met laagcalorisch aardgas zitten, hebben een individuele huisdrukregelaar. Die moeten overal worden vervangen. Er zal dus een gebrek aan technici zijn. Hoe kun je dat oplossen? Ik denk dat er wel een opportuniteit is om, zeker in een bilateraal gesprek met Nederland, daarover te praten. Zij zijn vragende partij om van hun 'cash drain' af te geraken.

De voorzitter: De heer Danen heeft het woord.

Johan Danen (Groen): Dit is inderdaad een belangrijk thema. We hebben het er, ongeveer een jaar geleden, al eens over gehad in de plenaire vergadering. Hier blijkt nog maar eens dat de energiemarkt constant in beweging is. In het debat in de Nederlandse Tweede Kamer merk ik dat men politiek garen probeert te spinnen uit de daling van het draagvlak voor leveringen van het eigen gas naar het buitenland. Ik vond dat de berichtgeving daarna over het openbreken van die contracten getuigden van een zekere naïviteit. Men liet uitschijnen dat Nederland dat wel eventjes zou regelen. Dat is niet zo simpel.

Minister, hebt u weet van contacten tussen het Nederlandse kabinet met België of Vlaanderen – maar het zal misschien eerder op het Belgische niveau zijn – om die onderhandelingen open te breken, om er eens over te praten? Of is het gewoon maar wat gemorrel in de marge vanuit Nederlandse kant?

Er zijn in de streek rond Groningen heel wat bevingen geweest. Het draagvlak om aan het buitenland te leveren is aan het dalen. De sterke verlaging van de binnenlandse ontginning was voor een deel ook de inzet van de vorige verkiezingscampagne. Het valt niet uit te sluiten dat er nog dingen gaan gebeuren, dat er misschien nog bevingen zullen zijn en dat het draagvlak misschien nog sterker afneemt. Het zou wel eens kunnen dat men op een bepaald moment te weinig capaciteit zal hebben om die leveringen te kunnen garanderen. Zijn wij daarop voorbereid?

Mijn collega's spraken ook over het proefproject. Wie gaat dat betalen: Fluxys zelf of de eindgebruikers? Zijn daarover afspraken gemaakt? Ik neem aan van wel, maar ze zijn mij niet bekend.

De voorzitter: De heer Schiltz heeft het woord.

Willem-Frederik Schiltz (Open Vld): Wordt er bij de omschakeling van het hoogcalorisch naar het laagcalorisch gas ook bekeken of in bepaalde zones de aanleg van warmtenetten mee in overweging kan worden genomen? Onder andere netbeheerder Infrax zou verwijzingen hebben gemaakt naar een aantal opportuniteiten die daar zouden liggen.

De voorzitter: Minister Turtelboom heeft het woord.

Minister Annemie Turtelboom: Ik heb geen weet van gesprekken tussen het federale kabinet en Nederland om het contract open te breken. Maar nogmaals, dat zou u op het federale niveau moeten vragen. We werken heel nauw samen met betrekking tot het operationele in Synergrid.

Ik vind het heel belangrijk om dat proefproject te volgen. Dan zullen we zien hoe snel het gaat, hoeveel problemen je tegenkomt bij de aansluiting bij de gezinnen, met welk tempo je dat kunt doen, en of je daaruit effectief kunt leren hoe je sneller moet gaan.

Dat wordt toch wel van belang. Wanneer dat start, zullen we in een toekomstige planning veel meer weten. Ik vind het moeilijk om nu te zeggen dat we sowieso sneller kunnen gaan zonder dat we ooit een project hebben gehad. We moeten eerst meer zekerheid hebben over de timing. Het gaat over zesduizend gezinnen. Is er een achterstand of gaat het gewoon veel sneller dan verwacht?

De technici krijgen een speciale opleiding.

We moeten het proefproject afwachten. Ik zal bij de distributienetbeheerder navragen of er een einddatum is, ik heb daar momenteel geen weet van. Op basis daarvan zouden we heel veel kunnen leren.

Wat de warmtenetten betreft, krijgt de call groene warmte steeds meer succes. Vroeger was er vaak onderbenutting van budgetten, nu zijn er tal van projecten. Volgende maand wordt beslist welke projecten in deze call worden toegestaan. De warmtenetten moeten zeker deel uitmaken van de debatten omdat het voor nieuwe verkavelingen een zeer duurzaam alternatief kan zijn dat ons kan helpen om onze doelstellingen te halen.

De voorzitter: De heer Bothuyne heeft het woord.

Robrecht Bothuyne (CD&V): Minister, dat proefproject moet ons inderdaad veel leren. Hopelijk kunnen we de kosten onder controle houden, want het gaat over relatief veel geld.

Wat de financiering van die omschakeling betreft, zorgt dat nationaal fonds voor solidariteit op Belgisch niveau. Alle Belgische gezinnen betalen dan mee aan de omschakeling. Die kosten verrekenen via de Vlaamse distributienettarieven zoals de heer Gryffroy lijkt te suggereren, zorgt alleen voor solidariteit op Vlaams niveau. Dat wil zeggen dat de Vlamingen volledig zouden moeten opdraaien voor die kosten. Dat is niet onze bedoeling. Wij dringen aan op een goed overleg met de federale overheid en de totstandkoming van dat nationaal fonds dat mee de kosten moet dekken van die omschakeling. Eens te meer blijkt hoe belangrijk goed overleg tussen de deelstaten en de federale overheid in ons energiebeleid is.

De voorzitter: De heer Gryffroy heeft het woord.

Andries Gryffroy (N-VA): Het lijkt mij ook beter om het proefproject af te wachten. Dan weten we ook meer over kosten en timing.

Wat dat nationaal fonds betreft, blijkt uit cijfers dat 60 procent van de aansluitingen die moeten worden omgeschakeld, in Vlaanderen ligt. Als Vlaanderen dan ook voor 60 procent dat fonds moet spijzen, dan zal ons dat geen euro voordeel of nadeel opleveren. 30 procent zit in Brussel en 10 procent zit in Wallonië.

Dit is ook een typisch voorbeeld telkens wanneer ik het heb over bevoorradingszekerheid waarbij wij niet te veel afhankelijk mogen worden van het buitenland voor onze energievoorziening. Ik verwijs naar de opmerking van de heer Danen. Wanneer Nederland op een bepaald moment zegt dat er geen draagvlak meer is om gas te exporteren naar andere landen, dan zien we hoe ver de energie-unie van Europa staat: nergens, want dan is het elk voor zich. Hetzelfde geldt voor de elektriciteitsproductie wanneer er kabels worden gelegd van hier naar Frankrijk, Nederland of Duitsland. We moeten daar rekening mee houden in het toekomstige energiedebat. We kunnen ervoor zorgen dat we voor 100 procent afhankelijk zijn van het buitenland, maar dan zullen we nog meer in dergelijke situaties terechtkomen. Als men de installatie van Maasbracht niet kan 'verbelgen' zoals Essent dat wil, dan zal die wellicht gewoon gesloten worden omdat zelfs de Nederlanders niet willen dat er straks nog gascentrales zijn op laagcalorisch aardgas.

De voorzitter: De vragen om uitleg zijn afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Andries Gryffroy aan Annemie Turtelboom, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Begroting, Financiën en Energie, over regelluwe zones – 966 (2015-2016)

Voorzitter: mevrouw Tinne Rombouts

De voorzitter: De heer Gryffroy heeft het woord.

Andries Gryffroy (N-VA): Minister, mijn vraag gaat over een uitspraak die u hebt gedaan tijdens uw bezoek in Abu Dhabi. Het ging daarbij over een heel nuttig idee. De volgende jaren wachten ons heel wat veranderingen. Binnenkort bespreken we de conceptnota batterijtechnologie en er is ook nog een conceptnota over zonnedelen. Er zullen dus transities plaatsvinden op ons eigen Vlaams elektriciteitsnetwerk. Wanneer men dan een aantal zaken wil organiseren via een proeftuin om uit te testen hoe het marktsysteem werkt, niet alleen op het vlak van hardware maar ook op het vlak van software, en ongeacht of het dan gaat over een woonwijk, een kmo-zone, een centrum of een aantal appartementsgebouwen, dan zou dat eigenlijk regelluw moeten gebeuren. Minister, de Vlaamse Regulator van de Elektriciteits- en Gasmarkt (VREG) stond daar in het verleden nogal weigerachtig tegenover. Ik sta daarachter, maar hoe denkt u dat vorm te kunnen geven? Wat zijn de voorwaarden wanneer een zone daar in het kader van een laboratoriumproject gebruik van zou willen maken? Bestaat daar een timing over?

Aangezien het ook gaan over een innovatie, is ook het kabinet van minister Muyters daarbij betrokken. Is er al afstemming geweest tussen uw kabinet en dat van minister Muyters?

De voorzitter: Minister Turtelboom heeft het woord.

Minister Annemie Turtelboom: De rechtsfiguur van de regelluwe zone is afkomstig uit Scandinavië en Nederland. In mijn beleidsbrief Energie 2015-2016 staat dat het concept van de regelluwe zones binnen het energierecht zal worden uitgewerkt zodat in bepaalde zones reële testen kunnen worden gedaan zonder dat

hiervoor zware administratieve procedures doorlopen moeten worden. Het gaat met andere woorden over een tijdelijke buitenwerkingstelling in de wetgeving om onder voorwaarden nieuwe ideeën te kunnen testen en te onderzoeken. Uit deze regelluwe zones kunnen dan specifieke knelpunten in de regelgeving worden gedetecteerd, evenals de vereiste aanpassingen.

Het huidige generieke en sectorale regelgevende kader is echter niet afgestemd om dergelijke experimenten toe te laten. Het gaat over de periode na de laboratoriumfase en voor de echte uitrol voor een volledige regio of een volledig land.

De randvoorwaarden zijn afhankelijk van het doel en de inhoud van elk proefproject. Het energierecht heeft op zich een dermate brede en variabele toepassing dat een 'one size fits all'-benadering waarschijnlijk niet mogelijk zal zijn of het doel voorbij zal schieten. Het zal mijns inziens altijd gaan over een afgebakend geografisch gebied. Het experiment zal ook altijd een tijdelijk karakter moeten hebben en niet marktversturend mogen werken. Het kan evenmin de bedoeling zijn dat het niveau van sociale bescherming binnen zo'n experiment wordt verlaagd.

Ongeacht of voor een kaderregeling of een sectorale aanpak wordt gekozen, zal men uiteraard nog altijd de van toepassing zijnde Europese richtlijnen in zo'n regelluwe zone moeten toepassen. Het communautair acquis kan niet worden uitgeschakeld, ook niet in een experiment, en dit omdat de Europese regelgeving niet in een dergelijke uitzonderingsmogelijkheid voorziet. Het experimenteren met daaraan strijdige bepalingen is dan ook niet verdragsconform.

Tot slot zal men ook rekening moeten houden met een aantal grondwettelijke beginselen: de afwijking van het generieke regelgevende kader zal dan ook altijd tijdelijk en proportioneel tot het nagestreefde doel moeten zijn, en geen onevenredige lasten op eventuele betrokken derden mogen leggen.

Momenteel worden de voor- en nadelen van de verschillende opties onderzocht. De bedoeling is na te gaan hoe we de regelgeving moeten aanpassen, waarbij rekening wordt gehouden met een aantal randvoorwaarden.

En uiteraard zal ik nauw moeten samenwerken met collega Muyters, maar ook met collega Schauvliege, want het zal ook om een geografisch afgebakend gebied moeten gaan. We zijn daar dus mee bezig. We hebben het trouwens ook opgenomen in de nota van de minister-president over de visie voor 2050. Daar staat het concept 'regelluwe zone' ook in.

We hebben zelf bij Masdar City gezien hoe dat werkt, hoe je op een iets grotere schaal dan in je laboratorium, maar nog niet de schaal van een heel land of regio of provincie, toch zaken kunt testen. We hebben daar gezien dat dat effectief een heel grote meerwaarde heeft. We hebben hier bovendien ook met EnergyVille, met het Interuniversitair Micro-electronica Centrum (Imec), met onze onderzoeksinstelling verbonden aan de Universiteit Gent, een aantal heel sterke energieclusters op het vlak van onderzoek en ontwikkeling. Het belangrijkste is altijd om ervoor te zorgen dat het zo snel mogelijk in de reële wereld terechtkomt. Dat zal in dit dossier zeker van belang zijn.

De voorzitter: De heer Gryffroy heeft het woord.

Andries Gryffroy (N-VA): Ik voel dat u er nog geen timing op durft te zetten. Als we het specifiek over de korte termijn hebben, weet ik bijvoorbeeld dat de distributienetbeheerders dat ook gevraagd hebben toen ze bezig waren met de testen rond slimme meters, maar dat de VREG dat toen tegengehouden heeft. Binnenkort zitten we ook met een aantal zaken die men in bepaalde wijken moet kunnen uittesten omtrent tarifiering. Dan moet men een bepaalde wijk even

tariefloos maken, om daar iets nieuws in te voeren. Zijn we daar dan 100 procent afhankelijk van de VREG? Of kunt u dat als minister gaan doorvoeren, samen met de stakeholders? Als we het moeten laten afhangen van de VREG, zitten we hier over vijf jaar misschien nog samen.

De voorzitter: De heer Danen heeft het woord.

Johan Danen (Groen): Minister, het kan inderdaad een heel interessant initiatief zijn en een heel interessante uitdaging om dat op een goede manier vorm te geven. Er wordt heel erg de nadruk gelegd op innovatie. Onze fractie steunt dat heel erg, om innovatieve toepassingen meer mogelijkheden te geven, maar dan neem ik aan dat ook bekeken zal worden wat er mogelijk wetgevend aangepast moet worden. Ik wou dat nog even aanstippen, omdat de nadruk vooral op innovatie ligt.

U zegt ook dat we moeten oppassen met mogelijk permanente constructies. Ik deel die bezorgdheid, maar tegelijk moeten we ervoor zorgen dat we veelbelovende innovaties ook niet hypothekeren door te zeggen dat iets dat mogelijk voor de langere termijn gepland wordt, zeker niet kan. Dat lijkt mij een heel moeilijke, die we op voorhand moeten proberen uit te klaren, om veelbelovende innovaties niet te hypothekeren.

Tinne Rombouts (CD&V): Minister, u verwijst naar een regelgevend kader in Scandinavië, waarbij dit effectief als een rechtsfiguur zou gelden. Wij hebben daar in dit parlement in het verleden al over gesproken. Als je de resolutie over diepe geothermie leest, lees je daar duidelijk die nood en die vraag in: het regelgevend kader is nog niet klaar, maar het is belangrijk dat we al met testcases en praktijkcases kunnen aantonen waar we allemaal tegenaan lopen, om op die manier tijdig het regelgevende kader te kunnen voorbereiden. Dat is voor een stuk al een praktische uitvoering van de noodzaak die er soms is. In die zin is dat dus interessant.

Ik begrijp heel goed dat u aangeeft dat het heel projectafhankelijk is. We spreken over geografische afbakening, maar misschien is het ook projectafbakenend en zijn de randvoorwaarden daar ook aan gekoppeld.

Ik vraag me in dezen wel af wie er allemaal dergelijke regelluwe zones kan initialiseren. Wie kan de vragen stellen? Wie doet welke afweging? Is dat de regering, of is dat een rechtsfiguur waar bij wijze van spreken iedereen op kan intekenen voor bepaalde projecten? Hoe ziet u dat? Dit is een heel interessant verhaal om een aantal dingen te kunnen testen, maar anderzijds bestaat misschien het risico dat een deur wordt opengezet, als je niet goed nadenkt over de manier waarop, over wie de vraagstelling doet, wie initialiseert en wie de beslissingen kan nemen. Hebt u daar al zicht op? Wie kan in dezen trekker en vraagsteller zijn, en wie kan beslisser zijn over waar we die regelluwe zones nu effectief inzetten en op welke manier?

De voorzitter: Minister Turtelboom heeft het woord.

Minister Annemie Turtelboom: Ik ben het eens met uw verwijzing naar de diepe geothermie. Dat is een typisch voorbeeld. De proefboringen zijn er nu. De resultaten worden op 19 februari bekendgemaakt door de Vlaamse Instelling voor Technologisch Onderzoek (VITO). Maar dan kom je in een fase dat het niet alleen meer een proefboring is, maar dat je moet overgaan tot actie en moet kijken wat het werkelijk geeft, in de reële wereld.

En dat is net het onderzoek dat wij nu doen, in de eerste plaats wetgevend. Je kunt niet afstappen van een aantal fundamentele rechten. Je kunt niet zomaar onder iemands huis boren, omdat die toevallig in een proefgebied woont. Dat zal

dus afgebakend moeten worden, zodat de rechten van individuen gegarandeerd blijven. Dat onderzoek voeren we nu: wat zijn de voor- en nadelen, en hoe moet je het uitwerken?

We zijn ervan overtuigd dat we maatwerk zullen moeten leveren. En dan komen we inderdaad bij uw terechte vraag, waar ik vandaag nog geen antwoord op heb: wie kan een proefproject aanvragen? Voor mij zullen onze onderzoeksinstellingen daar altijd een van de belangrijke trekkers in zijn, zoals VITO, EnergyVille, Imec, onze onderzoeksinstellingen in Gent en zo meer. Het zal vooral van daaruit moeten komen, en dan zullen wij moeten nagaan wat het in de wetgeving betekent.

Ik concentreer me op dit moment vooral op het Energiebesluit. Collega Gryffroy, u zegt dat men soms een zone tariefloos moet maken. Ik weet niet of het altijd in de tarievenstructuur zit. Als je bijvoorbeeld een slimme meter eens wil testen in een omgeving die groter is dan één individu, in een wijk bijvoorbeeld, om na te gaan wat de energiewinst is, dan hoeft je dat niet tariefloos te maken, maar moet je er in de wetgeving voor zorgen dat je gemakkelijker in een bepaald gebied kunt werken. Als je zegt dat je de tarievenstructuur van de VREG voor een deel wil ontlasten, zullen we toch rekening moeten houden met de Europese richtlijn en moeten nagaan of dat zelfs mogelijk is, want de regulatoren hebben toch wel een veel ruimere bevoegdheid op dat vlak.

Ik kijk dus in eerste instantie naar de remmen in het Energiebesluit en de energiewetgeving om testcases op een beperkte, geografische afbakening en beperkt in de tijd mogelijk te maken.

Collega Danen, u zegt dat we moeten opletten om niet te fnuiken en dat klopt. Het is het dunne evenwicht dat je als overheid altijd moet vinden, zeker op het moment van een energietransitie. Je moet ervoor zorgen dat nieuwe ontwikkelingen een kans hebben, maar je moet ook goed het moment kiezen waarop je je uit de markt terugtrekt. Dat is van cruciaal belang, want anders ga je andere ontwikkelingen remmen of verkeerde dingen subsidiëren. Dat is een evenwicht dat je heel goed moet bewaken, vandaar dat ik de tijdelijkheid heel belangrijk vind. Een verlenging kan nodig zijn, maar ik vind een strakke timing nodig. Het zorgt er ook voor dat onderzoeksinstellingen met een strakke timing meestal sneller tot resultaat komen.

De voorzitter: De heer Gryffroy heeft het woord.

Andries Gryffroy (N-VA): Minister, uw antwoord over de technologie klopt. Het is maatwerk, gedreven vanuit de onderzoeksinstellingen. Het zal waarschijnlijk ook worden opgevolgd door de regering. Ik denk dat dat plaatje volledig klopt.

Ik spreek over 'het zonder tarief zetten', omdat er op dat vlak ook nogal wat evolutie is. In de toekomst zal er minder worden gewerkt met marktaggregatoren, er komt een capaciteitstarief. Je voelt duidelijk bij de stakeholders dat ze er geen vat op hebben. Ze kunnen bijvoorbeeld niet zes maanden een tarifaire test doen om na te gaan wat de consequenties zijn van het ene of het andere concept. Naast het puur technologische, moet je soms ook de tarifaire impact durven na te gaan. Je moet dat mee opnemen. Als de VREG daarvoor bevoegd is en er flexibel op kan inspelen, is dat voor mij geen probleem. Als het niet kan, zou de politiek erop kunnen inspelen. We moeten er zeker verder op werken, anders blijft het een kip-of-eiverhaal. Wat komt er eerst? Eerst het regelgevend werk of eerst een techniek toepassen met het risico dat je achteraf door de wetgever wordt teruggefloten?

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Andries Gryffroy aan Annemie Turtelboom, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Begroting, Financiën en Energie, over de energiebesparende maatregelen en het energieverbruik – 967 (2015-2016)

Voorzitter: mevrouw Tinne Rombouts

De voorzitter: De heer Gryffroy heeft het woord.

Andries Gryffroy (N-VA): Voorzitter, minister, collega's, ik las een artikel van een econoom van de universiteit van Tilburg, Erdal Aydin. Eerst was ik verwonderd over wat hij zei, maar ik kon er ook een beetje in komen.

Hij zegt dat wij ervan uitgaan dat energiebesparende maatregelen lonen en dus een verminderd verbruik realiseren. Hij nuanceert dat. Hij zegt dat een derde van de eigenlijke besparing teniet wordt gedaan door onaangepast gedrag. Hij noemt dat het reboundeffect. Door de verlaagde energierekening gaan consumenten immers meer energie verbruiken. Huiseigenaren zijn zuiniger dan huurders. Consumenten wisselen oude toestellen niet zonder meer in voor zuinigere technologie. Kijk naar de rage van de led-tv's. Omdat men de decoder vaak laat aanstaan, komt men uit op een nulbesparing. Het reboundeffect zou zelfs groter zijn bij lage inkomens. Het gaat wel om een Nederlandse studie. Er is geen Vlaamse studie.

Minister, als het zo zou zijn, moeten we misschien in de communicatie informatie over premies en energieleningen altijd koppelen aan sensibilisering. Het is niet omdat je overgaat op led-verlichting, je langer de lichten mag laten branden.

Minister, de verplichte labels op huishoudtoestellen werken nog altijd niet sensibiliserend genoeg voor een groot deel van de gezinnen, vooral bij de sociaal zwakkeren volgens de Nederlandse studie. Men kijkt vaak naar de korte termijn en niet naar de impact op de energiefactuur.

Ik heb zelf een afrekening gekregen van mijn elektriciteitsverbruik van 2015. Ik ben er zelf een uur mee bezig geweest om uit te zoeken – er zaten ook nieuwe alternatieven bij – wat het verbruik precies is. Het ging niet over een normale periode van 365 dagen.

Die factuur zou veel transparanter moeten zijn om te weten of je minder hebt verbruikt, bijvoorbeeld door te zeggen: je hebt deze maand of dit jaar 100 kilowattuur minder of meer verbruikt. Nu heb je van die staafdiagrammen, maar dat is een puinhoop om te lezen. Dat is niet bevorderlijk voor de consument, en zeker niet voor mensen in energiearmoede en sociaal zwakkeren. Ze denken dat ze iets hebben gedaan, maar ze betalen op het einde van het jaar evenveel, maar misschien zijn ze niet goed omgegaan met hun kilowattuur.

De voorzitter: Minister Turtelboom heeft het woord.

Minister Annemie Turtelboom: Enkele elementen die u aanhaalt, zijn heel terecht, mijnheer Gryffroy. Het is inderdaad niet altijd duidelijk. Als je energie-efficiëntie wil stimuleren, is het van belang exact te weten wat je vorig jaar en dit jaar hebt verbruikt. Alleen op die manier kun je worden gestimuleerd in je gedragsaanpassing, maar ook in de investering die je doet. Stel dat je op een bepaald moment al je verlichting hebt vervangen, dan zal het goed zijn om het jaar daarna te zien hoeveel je minder hebt verbruikt. Dat stimuleert om te werken op je verbruik.

Een energiefactuur is complex, maar het klopt dat een vergelijking van je verbruik ten opzichte van de voorbije jaren – het pure verbruik, los van de

distributienetkosten – een enorm stimulerend effect kan hebben op mensen om energiebesparend te investeren.

In 2014 hebben de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen (SERV) en de departementen Diensten voor het Algemeen Regeringsbeleid (DAR) en Leefmilieu, Natuur en Energie (LNE) een studie laten uitvoeren om te bekijken hoe gedragspsychologie en noties als keuzeoptimalisatie kunnen worden toegepast om succesvol beleid te ontwikkelen. Rode draad is dat er veel winst te behalen valt door na te gaan, vanuit de inzichten uit de gedragswetenschappen, wat er nodig is om mensen echt en blijvend tot gedragsverandering aan te zetten, en hoe het reguliere beleid van verplichtingen, premies en communicatiecampagnes daardoor kan worden versterkt en effectiever en efficiënter kan worden gemaakt en ingezet.

Ik heb al verwezen naar een studie in Groot-Brittannië, waarbij men vooral heeft ingezet om de randfenomenen bij energetische renovaties weg te werken. In de eerste plaats werden burgers 'ontzorgd', door bijvoorbeeld het opruimen van de zolder mee in rekening te brengen bij een energiepremie voor een dakisolatie. Ook al waren de resultaten zeer positief, het ging over een beperkte scope aan woningen, namelijk negen. Misschien heb je een regelluw project nodig om dat uit te testen, want op basis van negen woningen durf ik niet zomaar een uitrol te doen over heel Vlaanderen.

Wat doen we ondertussen? Via het Vlaams Energieagentschap (VEA), via www.energiesparen.be verspreiden we alle informatie over mogelijkheden tot energiebesparing, zowel wat het gedrag als investeringen betreft. Het belangrijkste aanbod aan informatie wordt in de eerste plaats verspreid via de website www.energiesparen.be, die wel 100.000 bezoekers per maand heeft, wat toch spectaculair is. Daar kunnen alle publicaties van het VEA worden gedownload en besteld, en daar kunnen via een webformulier ook vragen worden gesteld.

Op de website kan een woningeigenaar de 'warm-nest-test' uitvoeren. Via een aantal eenvoudige vragen over de aanwezigheid van dakisolatie, muurisolatie, hoogrendementsverwarming en een zuinige ketel wordt een score bepaald. Op de website is ook een tool beschikbaar om uw EPC-kengetal (energieprestatiecertificaat) te vergelijken met het gemiddelde EPC-kengetal van uw gemeente.

Jaarlijks werkt het VEA een aantal communicatieacties uit rond het beleidsthema. Er wordt ook medewerking verleend aan heel wat thema's en organisaties, onder andere Renovatiedag en Mijn Huis Mijn Architect.

We kijken ook op welke manier we dat nog kunnen optimaliseren. We merken dat sommige zaken werken. Inzake de energielening, die een onderbenutting had op het federale niveau, trekken we nu elk jaar de budgetten op. Dat komt omdat we heel intensief hebben ingezet op communicatie. We hebben er heel veel over gesproken, ook over de energiehuisen. We merken dat dat werkt.

Het VEA werkt voor het verstrekken van informatie en het voeren van sensibiliseringscampagnes ook nauw samen met energieconsulenten bij de Gezinsbond en Samenlevingsopbouw. Op basis daarvan hebben we enkele maanden geleden de energielening uitgebreid voor energiezuinige huishoudtoestellen voor mensen die in de doelgroep zitten, die dus een lening krijgen aan nul procent. We hebben er ook voor gezorgd dat ze hun lening kunnen afbetalen a rato van wat ze minder verbruiken en wat ze uitsparen op hun energiefactuur. Dat is een heel concreet voorstel dat van hen uit is gekomen.

Bij aankoop van een nieuwe ijskast of diepvries, kiest men soms voor een minder energievretend toestel vanwege de kostprijs. Dat hebben we opgevangen in de energielening. We werken daarvoor vaak samen met de consulenten. Ze hebben

een groot bereik en veel beschikbare informatie, maar ze kunnen ons ook helpen met praktische tips om mensen te bereiken en over wat mensen hun gedrag kan doen aanpassen.

In de samenwerkingsovereenkomsten met de energiehuizen is opgenomen dat ze bij het verstrekken van een energielening ook informatie moeten verstrekken over energiezuinig gedrag. Ik zal in 2016 ook het project opbrengstgarantie van een aantal energiehuizen ondersteunen, waarin nog sterker wordt ingezet op de koppeling tussen energiebesparende investeringen en gedrag. De meterstanden worden zeer frequent gemonitord en bij excessen wordt er ingegrepen. De opbrengstgarantie zal ook maar effectief een garantie zijn, indien het gezin zich effectief aan de gedragsafspraken houdt. Indien dit proefproject succesvol is, zal ik beslissen om het uit te rollen over heel Vlaanderen, en hoe we dat gaan doen.

Het Departement Kanselarij en Bestuur van de Vlaamse overheid is momenteel een raamovereenkomst aan het voorbereiden aangaande het uitvoeren van onderzoeken om inzicht te verkrijgen in drempels en hefbomen om de effectiviteit van het beleid en de communicatie van de Vlaamse overheid te versterken. De raamovereenkomst gaat veel breder dan alleen de energiebesparing, maar zal de Vlaamse overheid natuurlijk ook wel toelaten om ook hiernaar onderzoek te doen.

Ik ben het met u eens: vandaag wordt de energiefactuur onvoldoende ingezet als adviserend en stimulerend instrument. Zo zou men een benchmark kunnen doen in de buurt, zodat mensen weten wat hun burens verbruiken. Dat kan iemand er heel sterk toe aanzetten om, als hij merkt dat hij daar verhoudingsgewijs boven zit, na te denken over zijn energieverbruik. Er is dus mogelijkheden om benchmarking te stimuleren, waarbij een klant ook zijn eigen verbruikshistorieken op de verbruiksgegevens van een zo goed mogelijk vergelijkbare klantengroep kan toepassen. Het Platform tegen Energiearmoede, dat onder coördinatie van de Koning Boudewijnstichting alle relevante spelers betreft, werkt in 2016 en 2017 vanuit die invalshoek aan die vereenvoudiging.

Ook de commerciële sector moet zeker een rol spelen als het erover gaat de burger daar meer bij te betrekken. Ik kan ze moeilijk opsommen, maar er zijn heel wat commerciële websites waar mensen hun energieverbruik zeer goed kunnen monitoren.

In het kader van het onderzoek naar mogelijke scenario's voor de uitrol van slimme meters in Vlaanderen wordt ook aandacht besteed aan goede praktijken met betrekking tot het aanzetten tot gedragsverandering bij energiegebruikers. Ik vind het ook belangrijk inzicht te krijgen in de mate waarin die meters kunnen bijdragen tot die gedragsverandering, zodat het niet alleen gaat om het verzamelen van data, maar dit ook vooral een gedragssturend element is. Ik geloof echter heel sterk in bijvoorbeeld het toevoegen van benchmarks aan de factuur. Daar werken we aan. Ook moet men de evolutie van het eigen verbruik kunnen zien. Ik ben er immers van overtuigd dat dit om te beginnen al het reboundeffect kan beperken. U wees daar immers terecht op: vervang alle spots door ledverlichting en dan denk je dat je je lampen 24 uur per dag kunt laten branden. Dan zal je wat je aan de ene kant uitspaart, natuurlijk aan de andere kant gaan verbruiken. Dit kan ervoor zorgen dat de energiebesparende investering zich ook in het gedrag vertaalt, want dat is cruciaal. Uit het voornoemde onderzoek blijkt dat een derde van de eigenlijke besparing wordt tenietgedaan door ongepast gedrag. Er zijn ook onderzoeken die zeggen dat je een energiebesparing van 15 procent kunt realiseren gewoon door je gedrag aan te passen, zonder dat je 1 euro extra moet investeren. Dat is ook bijzonder interessant.

De voorzitter: De heer Gryffroy heeft het woord.

Andries Gryffroy (N-VA): Minister, ik dank u voor uw uitgebreide antwoord. De Vlaming kennend, als je daarover in Vlaanderen zou proberen te communiceren aan de hand van die studie van de universiteit van Tilburg, dan zal die zeggen dat dat maar van de Nederlanders is. Misschien kan er iets gelijkaardigs worden gedaan in Vlaanderen, door een of andere onderzoeksinstelling, groep of universiteit, zodat dit dichterbij de Vlaming staat.

Ik hoor hier collega Tobback zeggen dat men voor die benchmarks moet opletten met de privacy. Ik denk niet dat dat een probleem is.

Minister Annemie Turtelboom: Men moet dat wel aanmelden.

Andries Gryffroy (N-VA): Dat kan anoniem. Er zijn tal van mogelijkheden om dat te tonen. Bijvoorbeeld in appartementsgebouwen met allemaal dezelfde appartementen wordt dat soms wel gedaan. In het jaarverslag van de syndicus staat dan wat het gemiddelde verbruik is voor alle appartementen. Men zegt niet wie dat dan is. Men telt gewoon op en deelt dat totaalverbruik door het aantal appartementen. Dan kunnen mensen zelf zien of ze daarboven of daaronder zitten. Dat klopt niet altijd, maar dat geeft wel een zekere trigger.

Ook de komst van slimme meters kan volgens mij vooruitgang geven, want dan kan men dat normaliter heel snel volgen met een simpele app.

Ik blijf erop aandringen dat men iets doet met die factuur. Ik was eigenlijk verwonderd door de complexiteit van die factuur. Normaliter betaal ik die meteen, maar nu dacht ik: ik zal die eens bekijken. Die was echter eigenlijk zelfs voor mij bijna niet leesbaar.

De voorzitter: De heer Bothuyne heeft het woord.

Robrecht Bothuyne (CD&V): Collega Gryffroy vraagt Vlaams onderzoek in dezen. Als ik het goed begrijp, is professor Griet Verbeeck van de Universiteit Hasselt hieromtrent actief. Zij heeft het reboundeffect alleszins ook onderzocht. Ze stelt dat mensen die in een slecht geïsoleerde woning wonen, mensen die ook inkomensproblemen hebben en dergelijke meer, bewust hun comfortniveau verlagen. Ze zetten de verwarming een stuk lager. Ze verwarmen bepaalde ruimtes niet. Op het moment dat men gaat investeren in een meer energiezuinige woning, in een betere verwarming enzovoort, dan gaat men gewoon naar een normaal comfortniveau. Daar is natuurlijk ook niets mis mee. Zij nuanceert blijkbaar toch dat reboundeffect dat in Nederland naar voren wordt gebracht.

De voorzitter: De heer Danen heeft het woord.

Johan Danen (Groen): Het klopt dat sommige leveranciers, of de meeste, bijzonder veel moeite doen om die energiefactuur zo ingewikkeld mogelijk te maken. Je zou bijna denken dat ze dat doen om de vis te verdrinken. Bij mijn energieleverancier is de factuur heel eenvoudig: een of twee pagina's met meteen een goed overzicht van wat je hebt verbruikt en van je vorige verbruik. Ik wil nogmaals herhalen dat hoe meer aspecten van die factuur vast worden, en hoe minder factoren variabel worden, hoe minder stimulans er is voor mensen om aan energiebesparing te doen, jammer genoeg.

Ik betreur dat. Ik denk dat u op dat vlak ook inspanningen moet doen. We hebben die discussie al een paar keer gevoerd. We zullen die nu niet opnieuw voeren, maar ik wil ze wel even aanhalen.

Minister, ik ondersteun uw pleidooi om, naast het vereenvoudigen van de energiefactuur, die factuur ook tot een instrument te maken om een aantal tips en dergelijke toe te voegen. Daarover moet eens goed worden nagedacht. Ik

denk dat de mensen de factuur bekijken en dat je daarvan kunt gebruikmaken om een aantal andere doelstellingen te halen. Je moet natuurlijk wel vermijden dat je het op die manier nog ingewikkelder maakt.

Ik wil nog een opmerking maken die misschien eerder bestemd is voor de federale overheid. Op de factuur moet ook worden opgenomen dat de leverancier het goedkoopste tarief moet aanbevelen of vermelden. Ook dat is bijzonder ingewikkeld: vaak vermeldt de leverancier niet één tariefformule, maar twee, drie of vier, zodat de mensen door het bos de bomen niet meer zien. Dat kan toch niet de bedoeling zijn.

Ik vind dus dat de factuur onder handen moet worden genomen en dat je met de andere niveaus moet overleggen om te bekijken hoe je de factuur transparant kunt maken en ook hoe je daarvan een instrument kunt maken om het energiebeleid te ondersteunen.

De voorzitter: De heer Schiltz heeft het woord.

Willem-Frederik Schiltz (Open Vld): Mijnheer Danen, dat laatste is absoluut niet waar. De energieleveranciers doen absoluut niet hun best om de factuur ingewikkeld te maken. Ze vermelden zo transparant mogelijk de verschillende elementen die vanuit verschillende overheden en distributienetbeheerders worden opgelegd. Bovendien is er tijdens de vorige legislatuur op federaal niveau een consumentenakkoord afgesloten met de sector over een aantal elementen die in de factuur moesten worden opgenomen en op welke manier.

Ik denk dus zeker en vast niet dat energieleveranciers het grote probleem vormen in de leesbaarheid van de factuur. We hebben bij de vraag om uitleg van de heer Sintobin al het debat gevoerd over de vaste en variabele component. Daar kunnen we momenteel niet veel aan doen.

Bovendien moet ik u er attent op maken dat de opstelling van de factuur een kwestie is van Consumentenzaken en niet onder de bevoegdheid van de minister van Energie valt en dat zij daar dus absoluut niets aan kan veranderen.

De voorzitter: Minister Turtelboom heeft het woord.

Minister Annemie Turtelboom: Er wordt inderdaad heel veel geregeld door het consumentenakkoord. Ik ben het er ook niet mee eens dat de energieleveranciers bewust de factuur ingewikkeld maken. Sommigen hebben een heel duidelijke factuur.

Wat ik wil zeggen, is dat het goed zou zijn om op een bepaald moment te weten of je dit jaar meer of minder hebt verbruikt, en dat je, wanneer je bijvoorbeeld je verlichting hebt vervangen, dat ook effectief in je verbruik ziet. Het zou ook goed zijn dat je een benchmark kunt doen, uiteraard met respect voor privacy. Dat kun je doen door met gegeneraliseerde cijfers te werken, maar dan moet je er natuurlijk voor zorgen dat je daarover een akkoord hebt met de privacy-commissie.

Ik ben ervan overtuigd dat benchmarken de mensen kan helpen. Je hebt namelijk geen maatstaf. Je weet niet altijd wat een logisch of niet-logisch verbruik is voor het geval waarin je je bevindt. Je weet niet of het nodig is dat je maatregelen neemt. Ik denk dat we daarin veel meer gelaagdheid moeten brengen, zeker wat het energieverbruik betreft. Zo kun je echt weten of je goed evolueert en of je veel meer of net veel minder verbruikt. Dan kun je je gedrag evalueren en bekijken op welke manier je daarop kunt ingrijpen.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Andries Gryffroy aan Annemie Turtelboom, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Begroting, Financiën en Energie, over de ondersteuning van bedrijven die bijdragen aan de netstabiliteit – 968 (2015-2016)

Voorzitter: mevrouw Tinne Rombouts

De voorzitter: De heer Gryffroy heeft het woord.

Andries Gryffroy (N-VA): Mijn vraag om uitleg is eigenlijk een vervolgvraag. Een jaar geleden heb ik aangekaart dat bedrijven die bijdragen aan de netstabiliteit in Nederland een korting kunnen krijgen in functie van de bedrijfstijd waarin men inderdaad voor die netstabiliteit zorgt, in die mate dat de bedrijven meegaan met de stabiliteit van het net.

U hebt toen geantwoord dat dat al gebeurt op het federale niveau. Dat klopte toen ook. Maar u hebt toen ook aangegeven dat u dat op mijn vraag ook ging bekijken op het distributienetniveau, dus niet enkel op het transportnetniveau, en dat u daarbij rekening moest houden met Europese staatssteunprocedures.

Minister, hebt u dat onderzoek al kunnen laten uitvoeren? Wat is daarvan het resultaat? Wat is daarvan de evolutie?

De voorzitter: Minister Turtelboom heeft het woord.

Minister Annemie Turtelboom: De maatregel die in Nederland sinds 2014 van kracht is, behelst een kortingspercentage voor grootverbruikers dat kan oplopen tot 90 procent op de kosten voor stroomtransport. Het gehanteerde kortingspercentage wordt gebaseerd op de bedrijfstijd van de bedrijven die in aanmerking komen voor de korting. De bedrijfstijd is gerelateerd aan de mate waarin de bedrijven meehelpen de stabiliteit van het net in stand te houden. Op die manier profiteren bedrijven wanneer ze maximaal bijdragen aan netstabiliteit.

Zoals reeds gesteld tijdens het antwoord in april, is het in Nederland een maatregel op transmissieniveau en niet op distributieniveau. Zoals u weet, zijn de stabiele grootverbruikers vooral rechtstreeks aangesloten op het transmissienet en heeft een verlaging van de distributiekosten in dezen geen effect. De opvolging en ondersteuning van de netstabiliteit, zoals de stabiliteit van de frequentie op de Belgische elektriciteitsnetten, is in hoofdzaak de verantwoordelijkheid van de transmissie-netbeheerder.

Elia beschikt daarvoor over verscheidene balancingmechanismen om een onevenwicht tussen de productie en het verbruik op het net op te heffen. De distributienetbeheerder is vandaag verplicht om in te grijpen wanneer de operationele veiligheid van zijn netten in het gedrang komt. In dergelijke situaties, bijvoorbeeld bij congestie of spanningsproblemen, is hij gemachtigd om in bepaalde gevallen productie-installaties op te dragen hun productie tijdelijk te verminderen of om ze eveneens tijdelijk af te koppelen van het net.

Gezien de bevoegdheden van de Vlaamse Regulator van de Elektriciteits- en Gasmarkt (VREG) ligt het onderzoek en de beslissing over eventuele aanpassingen aan de distributienettarieven voor distributienetgebruikers die bijdragen aan de netstabiliteit in hun handen.

De VREG bereidt momenteel een advies voor over flexibiliteit op het elektriciteitsdistributienet. De VREG bekijkt vanzelfsprekend ook de mogelijkheid dat de distributienetbeheerder flexibiliteitsdiensten zoekt bij distributienetgebruikers, waaronder industriële afnemers. Dit kan via een openbare aanbesteding of via

andere marktprocessen. Zo kan een industriële afnemer hiervoor desgevallend contractueel met een vergoeding worden beloond. Dat kan ook een model zijn analoog aan de wijze van vergoeding door Elia voor flexibiliteitsdiensten. Sowieso worden de elementen van staatssteun ook door de VREG meegenomen.

De voorzitter: De heer Gryffroy heeft het woord.

Andries Gryffroy (N-VA): In het antwoord op de vraag om uitleg van 25 april 2015 hebt u gezegd dat het voorstel zou worden bestudeerd op distributieniveau om na te gaan wat de mogelijkheden zijn voor energie-intensieve bedrijven. Uw antwoord nu is op dat vlak vrij vaag. U zegt dat de VREG de markt daarover waarschijnlijk dit jaar zal consulteren. Op 17 en 24 februari zijn er de hoorzittingen over batterijtechnologie. Dit heeft wel met elkaar te maken. Als we spreken over batterijtechnologie, en de flexibilisering is er niet, dan kan dat een probleem worden. Kunt u druk zetten op de VREG om dit sneller te laten gaan?

De voorzitter: Minister Turtelboom heeft het woord.

Minister Annemie Turtelboom: De VREG is een onafhankelijke regulator. Het kan natuurlijk altijd nuttig zijn om hen in het parlement uit te nodigen en daarover van gedachten te wisselen. U vraagt of ik druk kan zetten. Ik ben gebonden aan de onafhankelijkheid van de regulator. Ik ben het met u eens dat als we op een bepaald moment meer flexibiliteit willen, dit aan de orde kan zijn. Het enige dat ik vandaag zeg, is dat het momenteel niet wordt gesignaleerd als een probleem dat zou moeten worden opgelost of dat nu echt aan de orde is. We zullen dat zeker goed in het oog moeten houden.

Andries Gryffroy (N-VA): Ik heb ook niet gezegd dat er een probleem is. Als we willen streven naar een meer flexibele, transparante markt, dan botsen we automatisch op deze discussie. De VREG is ook uitgenodigd op de hoorzitting van 17 februari. We zullen die vragen dan zeker stellen.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Andries Gryffroy aan Annemie Turtelboom, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Begroting, Financiën en Energie, over vervuiling van het elektriciteitsnet – 987 (2015-2016)

Voorzitter: mevrouw Tinne Rombouts

De voorzitter: De heer Gryffroy heeft het woord.

Andries Gryffroy (N-VA): Minister, ik had u een schriftelijke vraag gesteld over de netvervuiling die leidt tot vermogensverlies. Uit uw antwoord bleek dat er een aantal klachten zijn geregistreerd bij de Vlaamse Regulator van de Elektriciteits- en Gasmarkt (VREG). Soms was de oorzaak werkzaamheden op het net. Ook hernieuwbare energie kan de oorzaak zijn van spanningsdips. In Nederland is men bezig om op basis van metingen te komen tot een betere normering om de spanningsdips te kunnen opvolgen of ondervangen.

Is het interessant om mee te stappen in de studie die in Nederland wordt uitgevoerd? Op die manier kunnen we ook een beter inzicht krijgen. Zult u dit aanbrengen in een overleg met Nederland? Het zou ook goed zijn om de spanningskwaliteit te kunnen vergelijken. Dat is een belangrijk punt, zeker als er meer transmissie komt tussen verschillende landen. Het zou goed zijn dat er een bepaalde standaard wordt uitgewerkt. Zullen wij daarin het voortouw nemen of zullen we samenwerken met Nederland?

De voorzitter: Minister Turtelboom heeft het woord.

Minister Annemie Turtelboom: Dames en heren, vooreerst moet worden opgemerkt dat de Nederlandse netcode enkel voor hoogspanningsnetten in een aanvulling voorziet voor spanningsdips op de Europese norm EN50160. De VREG heeft op zijn initiatief de Nederlandse aanpak binnen het overlegorgaan FORBEG aangekaart. Tot op vandaag is er geen vraag bij de andere regulatoren om een aanvulling van de norm op spanningsdips te ontwikkelen. Het is niet de taak van de VREG of de andere regulatoren om standaarden uit te werken op Benelux-niveau. De VREG wil in ieder geval wel de Nederlandse studie opvolgen.

De VREG beperkt zich tot het opvolgen van de kwaliteit volgens de Europese standaarden. Daarbij wil de regulator verder in kaart brengen welke acties er momenteel lopen bij de netbeheerders in België om spanningsdips beter te registreren en de oorzaken ervan te identificeren. De VREG zal de netbeheerders vragen te overwegen om Synergrid, de federatie van de netbeheerders elektriciteit en aardgas in België, de opdracht te geven om de metingen en de registratie van spanningsdips af te stemmen. De VREG volgt de meldingen en klachten over spanningsdips op via de jaarlijkse kwaliteitsrapportering van de distributienetbeheerders en de beheerder van het plaatselijk vervoernet. Ik verwijs hiervoor nogmaals naar het kwaliteitsrapport dat de VREG publiceert op zijn website.

Veel van deze storingen zijn veroorzaakt op het transmissienet waardoor eenzelfde storing op verschillende netten waarneembaar was. In tegenstelling tot het algemeen verspreid idee worden spanningsdips niet altijd veroorzaakt door het elektrisch net, integendeel. De storingen zijn wel onlosmakelijk verbonden met het leven van een elektrisch net. Het is evident dat een goed beheer en een degelijk onderhoud van het net het risico op storingen vermindert, maar een perfect net dat ongevoelig is voor uitwendige factoren, bestaat niet. De meeste spanningsdips worden veroorzaakt door kortsluitingen die bijvoorbeeld het gevolg zijn van meteorologische verschijnselen zoals blikseminslag of het losrukken van lijnen tijdens een storm, door beschadigingen aan kabels door wegwerkzaamheden, door de aanwezigheid van dieren, door het falen van materiaal enzovoort. U merkt dat de redenen voor de spanningsdips heel verscheiden en heel talrijk zijn en heel vaak niets te maken hebben met het elektrisch net op zich, maar met externe factoren.

Om betrouwbare statistieken te hebben, moeten men heel lang en heel veel meten. De reden hiervoor is het stochastisch karakter van deze storing. Om de statistische onzekerheid te beperken tot 20 procent moet er bijvoorbeeld gedurende – houd u vast – twintig jaar gemeten worden als er gemiddeld vijf dips per jaar voorkomen. Bij een korte meetduur zal de onzekerheid uiteraard toenemen.

Gezien het beperkt aantal klachten en vragen naar normmetingen enerzijds en de kost die een dergelijke meetactie met zich meebrengt anderzijds, is de VREG van oordeel dat aanvullende normering voor distributienetten en het plaatselijk vervoersnet in Vlaanderen, weinig toegevoegde waarde heeft. De netbeheerders geven, bij vragen of klachten, nu reeds hun medewerking om de afnemers te informeren over de oorzaak van de storing.

De voorzitter: De heer Gryffroy heeft het woord.

Andries Gryffroy (N-VA): Ik vat samen, spreekt u me tegen als ik fout ben, minister. De VREG is het centrale aanspreekpunt voor zowel de inventarisatie van de klachten als voor een eventuele monitoring of voor een eventuele contactname met de Nederlandse regulator om te bekijken wat daar de evolutie is.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.